



Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 13 marca 2026 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Parlament Europejski, Regulamin Parlamentu Europejskiego – Artykuł 14 Traktatu o Unii Europejskiej, Artykuły 223–234 Traktatu o funkcjonowaniu UE – rola, skład i funkcjonowanie Parlamentu Europejskiego, Akt dotyczący wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, Decyzja (UE, Euratom) 2018/994 zmieniająca akt dotyczący wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, Regulamin – Dziesiąta kadencja Parlamentu

Parlament jest jedyną instytucją Unii Europejskiej (UE), której członkowie są wybierani bezpośrednio przez obywateli UE i która pracuje na rzecz obywateli UE. Reprezentuje on więc niemal 450 mln obywateli UE i w tym sensie stanowi ucieleśnienie władzy demokratycznej. Jego siedzibą jest Strasburg (Francja). Posłowie do Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w wyborach bezpośrednich (od 1979 r.), w głosowaniu wolnym i tajnym. Liczba posłów z każdego państwa członkowskiego jest z góry ustalona. Parlament w obecnym kształcie powstał wskutek połączenia trzech zgromadzeń Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (traktat fuzyjny z 1965 r.).

Artykuł 14 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 223–234 Traktatu o funkcjonowaniu UE (TFUE) określają rolę, kompetencje, skład i mandat Parlamentu Europejskiego (zwanego dalej „Parlamentem”) oraz procedurę wyboru posłów. Akt dotyczący wyboru, który przyjęto w 1976 r. i który od tego czasu był wielokrotnie zmieniany (zwłaszcza w związku z rewizjami traktatów UE i przystępowaniem do UE nowych państw członkowskich), określa zasady wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich.

Decyzja (UE, Euratom) 2018/994 uaktualnia akt dotyczący wyboru z 1976 r. i ma na celu:

- zachęcenie obywateli do udziału w wyborach;
- nadanie wyborom jeszcze bardziej europejskiego wymiaru;
- ustanowienie progów minimalnych w rozdziale mandatów; oraz
- udoskonalenie procedur przeprowadzania wyborów, zwłaszcza dzięki dopuszczeniu alternatywnych metod głosowania i usprawnieniu współpracy między organami krajowymi.

Uprawnienia

Kolejne rewizje traktatów UE skutkowały zwiększaniem uprawnień Parlamentu. Obejmują one:

Uprawnienia decyzyjne (prowadzenie obrad):

- sprawowanie wspólnie z Radą władzy ustawodawczej w odniesieniu do większości unijnych obszarów kompetencji;
- prawo zwrócenia się do Komisji Europejskiej o złożenie wniosku ustawodawczego (art. 225 TFUE);
- podejmowanie, wspólnie z Radą, decyzji o budżecie UE;
- realizowanie przez UE działań zewnętrznych (podejmowanie przez UE decyzji w sprawie zawierania umów międzynarodowych), co wymaga uzyskania zgody Parlamentu lub skonsultowania się z nim.

Uprawnienia kontrolne przejawiające się w sprawowaniu kontroli nad instytucjami władzy wykonawczej UE (Radą i Komisją), głównie w drodze kontroli politycznej nad Komisją (składanie wniosku o wotum nieufności) lub zadawania Radzie pytań wymagających odpowiedzi ustnej oraz pytań wymagających odpowiedzi na piśmie. Parlament sprawuje także kontrolę nad innymi instytucjami UE, takimi jak na przykład Europejski Bank Centralny (art. 284 TFUE).

Uprawnienia w zakresie kształtowania decyzji personalnych przejawiające się w udziale w procesie wybierania komisarzy, członków Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Właściwość

Zwykła procedura ustawodawcza (art. 294 TFUE) nadaje Parlamentowi i Radzie równorzędną rolę. Procedura ta jest wykorzystywana w odniesieniu do większości dziedzin polityki, w tym takich jak:

- transport;
- środowisko;
- rolnictwa,
- bezpieczeństwo energetyczne,
- imigracja,
- wymiar sprawiedliwości,
- zdrowie publiczne.

Parlament uczestniczy także w procesie uchwalania aktów prawnych w ramach specjalnych procedur ustawodawczych – wydaje opinię (procedura konsultacji) lub zgodę (procedura zgody). Zgoda Parlamentu jest wymagana w odniesieniu do różnych rodzajów umów zawieranych z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi. Są to na przykład umowy o stowarzyszeniu lub porozumienia dotyczące dziedzin objętych zwykłą procedurą ustawodawczą (np. porozumienia handlowe). W odniesieniu do wszystkich pozostałych typów umów międzynarodowych konieczna jest konsultacja z Parlamentem (art. 218 TFUE).

Budżet

W ramach całej procedury przyjmowania rocznego budżetu UE Parlament pełni swoje funkcje na równi z Radą. Procedura budżetowa obejmuje jedno czytanie w Parlamencie i jedno w Radzie. W razie wprowadzenia poprawek powoływany jest komitet pojednawczy, który ma na celu osiągnięcie porozumienia w sprawie wspólnego tekstu (art. 314 TFUE).

Nadzór nad władzą wykonawczą

Parlament może na różne sposoby kontrolować Komisję, czyli unijną władzę wykonawczą:

- kandydat na stanowisko przewodniczącego Komisji jest wybierany przez Parlament po nominowaniu go przez Radę Europejską, przy czym wybór musi uwzględniać wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego;
- rozpoczęcie prac przez Komisję wymaga zatwierdzenia przez Parlament, przy czym to zatwierdzenie obejmuje także wyznaczenie Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, który jest jednocześnie wiceprzewodniczącym Komisji;
- Parlament może też zmusić Komisję do ustąpienia, składając wniosek o wotum nieufności.

Rewizja traktatu

Parlament może przedłożyć propozycję zmiany traktatu (art. 48 TUE). Bierze on udział w pracach konwentu, który analizuje propozycje złożone w ramach procedury zwykłej rewizji

traktatu. W przypadku procedury uproszczonej rewizji traktatu wymagana jest natomiast konsultacja z Parlamentem.

Zasady dotyczące wyborów

Unijny akt dotyczący wyborów z 1976 r. opiera się na wspólnych zasadach UE, niemniej jednak uznaje się w nim także znaczenie zasad krajowych regulujących procedury wyborcze.

Państwa członkowskie UE muszą wykorzystywać proporcjonalny system głosowania, przy czym mogą wybrać albo system list, albo system pojedynczego głosu podlegającego przeniesieniu. Wybór jest dokonywany w bezpośrednich wyborach powszechnych, wolnych i tajnych. Nikt nie może głosować więcej niż jeden raz w każdych wyborach do Parlamentu.

Każde państwo członkowskie UE może ustanowić górną granicę wydatków na kampanię wyborczą kandydatów.

Państwa członkowskie mogą same ustanawiać okręgi wyborcze lub decydować o tym, w jaki sposób należy podzielić obszar wyborczy, pod warunkiem, że zachowany zostanie proporcjonalny charakter systemu głosowania. Ponadto państwa członkowskie mogą ustalić progi minimalne w rozdziale mandatów, które nie przekraczają 5%.

Posłowie do Parlamentu Europejskiego głosują indywidualnie i osobiście. Nie mogą być związani żadnymi instrukcjami ani otrzymywać mandatu wiążącego. Począwszy od wyborów w 2004 r. wprowadzono zasadę, zgodnie z którą posłowie do Parlamentu Europejskiego nie mogą być jednocześnie posłami do parlamentów narodowych (od tej zasady przewidziano pewne tymczasowe wyjątki dla Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, które obecnie już jednak nie obowiązują). Mandatu posła do Parlamentu Europejskiego nie można także łączyć z funkcją członka rządu państwa członkowskiego, członka Komisji, sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE, członka zarządu Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego, członka Trybunału Obrachunkowego, członka Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego lub Europejskiego Komitetu Regionów, a także Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Państwa członkowskie ustanawiają własne procedury uzupełniania wakatów powstającego wskutek rezygnacji, śmierci lub utraty mandatu.

Decyzją (UE, Euratom) 2018/994, po jej zatwierdzeniu przez każde państwo członkowskie zgodnie z jego własnymi wymogami konstytucyjnymi, wprowadzone zostaną następujące zmiany:

- w przypadku stosowania systemu list dane państwo członkowskie będzie musiało ustalić próg minimalny w zakresie od 2% do 5% ważnych głosów w rozdziale mandatów dla okręgów wyborczych obejmujących ponad 35 mandatów;
- określony zostanie minimalny termin zgłaszania kandydatów wynoszący co najmniej trzy tygodnie przed datą przeprowadzenia wyborów do Parlamentu ustaloną przez dane państwo członkowskie;
- państwa członkowskie będą mogły zezwolić na umieszczanie na kartach do głosowania nazwy lub znaku graficznego europejskiej partii politycznej, z którą powiązana jest krajowa partia polityczna lub z którą powiązany jest dany kandydat;
- przewidziana zostanie możliwość głosowania drogą elektroniczną i głosowania pocztowego oraz możliwość podjęcia przez państwa członkowskie niezbędnych środków w celu umożliwienia obywatelom UE przebywającym w państwach trzecich głosowania w wyborach do Parlamentu;
- podjęte zostaną niezbędne środki w celu zapewnienia, by podwójne głosowanie podlegało sankcjom;
- w każdym państwie członkowskim nastąpi wyznaczenie organu kontaktowego odpowiedzialnego za wymianę danych dotyczących wyborców i kandydatów ze swoimi odpowiednikami w pozostałych państwach członkowskich.

Skład

Przy dokonywaniu podziału miejsc między poszczególne państwa członkowskie pod uwagę bierze się szereg czynników:

- konieczne jest zapewnienie satysfakcjonującej proporcji między liczbą miejsc przydzielanych państwu członkowskiemu a liczbą ich obywateli;
- Parlament musi być w stanie podejmować refleksję nad ważnymi kwestiami politycznymi, dając szansę także mniej zaludnionym państwom członkowskim;
- całkowita liczba posłów do Parlamentu Europejskiego nie może przekraczać określonego pułapu, aby nie wpływała ona niekorzystnie na efektywność prac Parlamentu.

Z inicjatywy Parlamentu i po uzyskaniu jego zgody Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie decyzję określającą jego skład (art. 14 ust. 2 TUE). W traktatach określono podstawowe zasady dotyczące składu Parlamentu:

- Parlament składa się z przedstawicieli obywateli UE;
- maksymalna liczba posłów do Parlamentu Europejskiego wynosi 750, włączając w to przewodniczącego;
- minimalna liczba miejsc przypisana państwu członkowskiemu wynosi sześć;
- maksymalna liczba miejsc przypisana państwu członkowskiemu wynosi 96;
 - mechanizm przydziału miejsc jest oparty na zasadzie „degresywnej proporcjonalności”, co oznacza, że państwa członkowskie o większej liczbie ludności mają więcej posłów, ale poseł z większego państwa reprezentuje proporcjonalnie większą liczbę obywateli niż poseł z mniejszego państwa.

Decyzja (UE) 2023/2061 ustanawia liczbę przedstawicieli w Parlamencie wybieranych w każdym państwie członkowskiemu na kadencję 2024-2029. Maksymalna liczba miejsc wynosi obecnie 720. Począwszy od 31 stycznia 2020 r., kiedy to Zjednoczone Królestwo oficjalnie opuściło Unię Europejską (brexit), liczba posłów do Parlamentu Europejskiego wynosi 705, czyli o 46 posłów mniej niż dotychczas.

Regulamin Parlamentu Europejskiego

Regulamin Parlamentu Europejskiego określa wewnętrzną organizację oraz mechanizmy funkcjonowania jedynej paneuropejskiej instytucji Unii Europejskiej (UE) wyłanianej w wyborach bezpośrednich. Artykuł 232 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznaje Parlamentowi Europejskiemu prawo przyjęcia własnego regulaminu wewnętrznego. Obejmuje on wszystkie aspekty proceduralne prac parlamentarnych. Regulamin był kilkakrotnie zmieniany – ostatnio z myślą, po pierwsze, o wzmocnieniu uczciwości, niezależności i rozliczalności Parlamentu oraz, po drugie, o usprawnieniu procedur jego działania w roli współprawodawcy oraz organu władzy budżetowej i organu udzielającego absolutorium, a także z myślą o zwiększeniu jego zdolności w zakresie sprawowania demokratycznego nadzoru i rozliczania innych instytucji UE.

Najnowsza wersja Regulaminu weszła w życie 16 lipca 2024 r.

Posłowie do Parlamentu Europejskiego:

- wykonują swój mandat w sposób niezależny;
- mają określone przywileje i immunitety;
- muszą przestrzegać Statutu posła do Parlamentu Europejskiego i innych zobowiązań prawnych, w tym:
 - norm postępowania,
 - kodeksu postępowania dotyczącego uczciwości i przejrzystości, który zawarto w załączniku I i który obejmuje takie aspekty, jak konflikty interesów,

oświadczenia o interesach prywatnych, aktywach i otrzymanych prezentach oraz spotkania z przedstawicielami grup interesu,

- o kodeksu właściwego zachowania posłów przy wykonywaniu obowiązków służbowych, który zawarto w załączniku II.

Posłowie pełniący stanowiska w Parlamencie

Posłowie wybierają przewodniczącego, 14 wiceprzewodniczących oraz pięciu kwestorów w tajnym głosowaniu na kadencję wynoszącą dwa i pół roku.

Przewodniczący:

- kieruje całością prac Parlamentu i jego różnymi działaniami;
- reprezentuje Parlament;
- dba o przestrzeganie Regulaminu i utrzymanie porządku;
- otwiera, zawiesza i zamyka posiedzenia, przewodniczy debatom i nadzoruje głosowanie;
- rozstrzyga o dopuszczalności poprawek i innych tekstów poddawanych pod głosowanie, a także o dopuszczalności pytań parlamentarnych;
- kieruje do komisji parlamentarnych informacje dotyczące spraw leżących w ich gestii.

Wiceprzewodniczący pełnią określone obowiązki i zastępują przewodniczącego w razie potrzeby.

Kwestorzy są odpowiedzialni za sprawy administracyjne oraz finansowe bezpośrednio dotyczące posłów.

W skład Prezydium wchodzi przewodniczący oraz 14 wiceprzewodniczących. Kwestorzy są członkami Prezydium z głosem doradczym. Prezydium podejmuje decyzje finansowe, organizacyjne i administracyjne w sprawach dotyczących Parlamentu. Jest ono również odpowiedzialne za stosowanie Statutu posła.

W skład Konferencji Przewodniczących wchodzi przewodniczący Parlamentu oraz przewodniczący grup politycznych. Decyduje ona o organizacji politycznych prac Parlamentu oraz o kwestiach związanych z planowaniem prac ustawodawczych.

Konferencja Przewodniczących Komisji składa się z przewodniczących wszystkich komisji stałych oraz specjalnych. Może przekazywać zalecenia dotyczące prac komisji oraz ustalania porządku dziennego sesji plenarnych.

Konferencja Przewodniczących Delegacji składa się z przewodniczących wszystkich delegacji parlamentarnych do innych krajów na świecie. Może przekazywać zalecenia związane z pracami delegacji.

Grupy polityczne ustanawiane są przez posłów według kryterium podobieństwa poglądów politycznych. Każda grupa polityczna składa się z posłów wybranych w co najmniej jednej czwartej państw członkowskich UE, a minimalna liczba posłów konieczna do utworzenia grupy politycznej wynosi dwadzieścia trzy. Grupy otrzymują wsparcie finansowe i administracyjne w zależności od rozmiaru.

Niektórzy posłowie nie należą do żadnej grupy politycznej. Otrzymują wsparcie w ramach swojej działalności parlamentarnej. Poszczególni posłowie z różnych grup politycznych mogą tworzyć zespoły międzypartyjne zajmujące się konkretnymi kwestiami, takimi jak dobrostan zwierząt czy zdrowie publiczne. Mogą również tworzyć nieoficjalne grupy lub zespoły w celu prowadzenia nieformalnej wymiany poglądów na temat konkretnych kwestii pomiędzy różnymi grupami politycznymi.

Procedury ustawodawcze

- Zwykle procedury ustawodawcze (pierwsze, drugie i trzecie czytanie), w ramach których Parlament pełni rolę współprawodawcy razem z Radą Unii Europejskiej.

- Procedury konsultacji, w ramach których Parlament wydaje opinię dotyczącą projektu aktu prawnego.
- Procedury zgody, w ramach których wymagana jest zgoda Parlamentu na przyjęcie aktu prawnego.

Podczas stosowania tych procedur ustawodawczych Parlament zwraca szczególną uwagę na kwestie, takie jak wpływ na budżet, przestrzeganie praw podstawowych, podstawa prawna, przekazanie uprawnień ustawodawczych i przestrzeganie zasady pomocniczości.

Procedury w ramach własnej inicjatywy

W przypadku sprawozdań z inicjatywy własnej w kwestiach ustawodawczych Parlament zwraca się do Komisji Europejskiej o przedstawienie wniosków (artykuł 47) lub przedstawia wnioski zgodnie z prawem inicjatywy przyznanym Parlamentowi w traktatach (artykuł 46).

Sprawozdania nieustawodawcze

Parlament może również sporządzać sprawozdania z inicjatywy własnej w kwestiach nieustawodawczych dotyczące konkretnych obszarów.

- Sprawy konstytucyjne – Regulamin określa rolę Parlamentu w przypadku zmiany traktatów UE, przystąpienia nowego kraju do UE lub decyzji państwa członkowskiego o wystąpieniu z UE.
- Procedury budżetowe – Regulamin obejmuje rozpatrywanie rocznego budżetu UE oraz unijnych wieloletnich ram finansowych.
- Umowy międzynarodowe – w przypadku takich umów wymagana jest zgoda lub opinia Parlamentu. Parlament może być także konsultowany w sprawach dotyczących aspektów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE.

Stosunki z innymi instytucjami i organami UE

Parlament:

- wybiera przewodniczącego Komisji oraz wszystkich członków Komisji;
- może przyjąć wotum nieufności dla Komisji;
- uczestniczy w powoływaniu członków instytucji, takich jak Europejski Bank Centralny oraz Trybunał Obrachunkowy.

Pytania parlamentarne

Posłowie mogą kierować pytania pisemne do:

- Rady,
- Komisji,
- wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.

Mogą również kierować pytania ustne, poddawane następnie pod debatę, do Rady lub Komisji.

Stosunki z parlamentami narodowymi

Parlament regularnie informuje o swojej działalności parlamenty narodowe. Posłowie do Parlamentu Europejskiego i posłowie do parlamentów narodowych spotykają się od czasu do czasu na Konferencji Komisji Parlamentarnych do Spraw Unijnych.

Sesje parlamentu

Parlament zwołuje czterodniowe plenarne sesje miesięczne 12 razy w roku w Strasburgu oraz dodatkowe sesje miesięczne w Brukseli.

Regulamin szczegółowo określa zasady dotyczące takich kwestii, jak:

- czas wystąpień

- język wystąpień i dokumentów
- doręczanie dokumentów
- głosowanie.

Komisje

Komisje stałe przygotowują decyzje Parlamentu na szczelbu plenarnym poprzez składanie sprawozdań i innych dokumentów w zakresie ich kompetencji.

Komisje specjalne mogą zostać powołane na dany okres i zajmują się określonym obszarem.

Komisje śledcze mogą zostać powołane w celu zbadania zarzutów naruszenia prawa UE lub niewłaściwego administrowania w jego stosowaniu.

Istnieją przepisy dotyczące sytuacji, w których powstaje konflikt w zakresie kompetencji co najmniej dwóch komisji stałych, przewidujące możliwość powołania tymczasowej komisji ustawodawczej w celu rozpatrzenia konkretnego wniosku dotyczącego prawnie wiążącego aktu lub przedlegislacyjnego dokumentu strategicznego.

Delegacje międzyparlamentarne

Parlament powołuje delegacje międzyparlamentarne i wspólne komisje z parlamentami narodowymi na całym świecie oraz współpracuje ze Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy.

Petycje

Każdy obywatel UE ma prawo do składania petycji do Parlamentu w sprawach objętych zakresem działalności UE, które dotyczą go bezpośrednio.

Więcej informacji:

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_14/oj/pol

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/oj/pol

[https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/1976/787\(2\)/oj/pol](https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/1976/787(2)/oj/pol)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj/pol>

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-10-2025-01-20-TOC_PL.html

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. [Emisje spalin z pojazdów – mnożniki trwałości dla pojazdów ciężkich w kontekście normy Euro 7](#)

Konsultacje publiczne przepisów prawa gospodarczego w UE (pojazdy silnikowe) – na podstawie analizy [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/1257 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych i silników oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do takich pojazdów, w odniesieniu do emisji i trwałości akumulatora \(Euro 7\) w kontekście Publikacji KE: Trwałość emisji spalin pojazdów ciężarowych Euro 7 – Raport techniczny – LOT2 – projekt rozporządzenia delegowanego zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/1257 w odniesieniu do ustalania mnożników trwałości dla zanieczyszczeń gazowych pojazdów ciężarowych kategorii M3, N2 i N3 – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 24 marca 2026 r.](#)

Niniejsze rozporządzenie zmienia załącznik IV do rozporządzenia (UE) 2024/1257 w celu uwzględnienia najnowszego postępu technicznego oraz w oparciu o dane zebrane podczas badania emisji spalin pojazdów kategorii N2, M3 i N3 oraz sprawozdanie dotyczące trwałości pojazdów ciężarowych przedłożone Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

W raporcie zaproponowano mnożniki trwałości dla pojazdów ciężarowych Euro 7, w oparciu o raport techniczny analizujący trwałość pojazdów ciężarowych w oparciu o dostępne dane

dotyczące pogorszenia emisji pojazdów Euro VI. Ocena uwzględnia informacje dotyczące emisji, po pierwsze, dla pojazdów kategorii N2 i N3 o masie całkowitej do 16 ton oraz pojazdów kategorii M3 o masie całkowitej do 7,5 tony, a po drugie, dla pojazdów kategorii N3 o masie całkowitej powyżej 16 ton i M3 o masie całkowitej powyżej 7,5 tony. Uwzględniono różne składniki emisji zanieczyszczeń, w tym NOx, który jest najbardziej krytycznym składnikiem emisji pod względem pogorszenia emisji w całym okresie eksploatacji. Na podstawie tych informacji w raporcie zaproponowano mnożnik trwałości wynoszący 1,2, który jest zgodny z mnożnikiem trwałości dla pojazdów lekkich. Oczekuje się, że pojazdy ciężarowe spełniające normę Euro 7 będą miały lepsze wyniki w zakresie zużycia paliwa niż pojazdy ciężarowe spełniające normę Euro VI, ponieważ są wyposażone w nowsze technologie.

Przedmiotowa inicjatywa ma na celu określenie mnożników trwałości na potrzeby charakterystyki emisji spalin, mających zastosowanie do ciężarówek i autobusów w dodatkowym okresie eksploatacji (załącznik IV do rozporządzenia (UE) 2024/1257 – tabela 2).

Uwzględniono w niej aktualny stan postępu technicznego oraz wnioski z powiązanego sprawozdania przedłożonego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Podstawą prawną niniejszego aktu delegowanego jest art. 15 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) 2024/1257.

Link: <https://pracodawcy.pl/emisje-spalin-z-pojazdow-mnozники-trwalosci-dla-pojazdow-ciezkich-w-kontekście-normy-euro-7/>

2. Jakość powietrza – szczegóły techniczne dotyczące aplikacji modelowania i określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska (jakość powietrza) w UE – na podstawie analizy [Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy](#) oraz [Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy – projekt decyzji wykonawczej ustanawiającej zasady stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2024/2881 w odniesieniu do szczegółów technicznych dotyczących zastosowań modelowania i określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych](#) – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. [Ostateczny termin na przesłanie opinii to 25 marca 2026 r.](#)

Dyrektywa (UE) 2024/2881 ustanawia normy jakości powietrza oraz sposoby monitorowania i sprawozdawczości w zakresie jakości powietrza w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Biorąc pod uwagę postęp, jaki dokonał się w modelowaniu jakości powietrza w ciągu ostatnich dziesięcioleci, dyrektywa (UE) 2024/2881 przewiduje większą rolę modelowania jakości powietrza, w tym w odniesieniu do oceny jakości powietrza i określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych.

Artykuły 8 i 23 dyrektywy nakładają na państwa członkowskie obowiązek przeprowadzania ocen jakości powietrza i corocznego przekazywania Komisji wyników tych ocen. W tym celu państwa członkowskie mogą stosować różne metody, a mianowicie pomiary stałe, pomiary wskaźnikowe, zastosowania modelowania i obiektywne szacunki.

Komisja ma określić przepisy dotyczące szczegółów technicznych dotyczących zastosowań modelowania oraz określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych. Aby uwzględnić aktualną wiedzę i dobre praktyki w zakresie oceny jakości powietrza i określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych, zgodnie z dokumentem technicznym dotyczącym stosowania modelowania w różnych dziedzinach zastosowań na mocy dyrektywy (UE) 2024/2881, należy określić takie przepisy w formie minimalnych wymogów technicznych dotyczących stosowania zastosowań modelowania, a także

minimalnych kryteriów zapewnienia jakości i zasad walidacji zastosowań modelowania wykorzystywanych do oceny jakości powietrza i określania reprezentatywności przestrzennej punktów pomiarowych.

Aby zapewnić Państwom Członkowskim wystarczająco dużo czasu na dostosowanie się do wymogów technicznych określonych w niniejszej decyzji, jej stosowanie należy odroczyć. Okres dwóch lat od daty przyjęcia uznaje się za odpowiedni i proporcjonalny w świetle wymaganych dostosowań administracyjnych i technicznych.

Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Jakości Powietrza Otoczenia.

Link: <https://pracodawcy.pl/jakosc-powietrza-szczegoly-techniczne-dotyczace-aplikacji-modelowania-i-okreslania-reprezentatywnosci-przestrzennej-punktow-pomiarowych/>

3. Wytyczne dotyczące stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” w wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034

Konsultacje publiczne prawa ochrony środowiska UE – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje w kontekście Sprawozdanie Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej nt stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” w wybranych instrumentach UE – Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu oraz inne przepisy horyzontalne dla programów i działań Unii (COM(2025) 545 final) – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 1 kwietnia 2026 r.

Zasada „nie czyń poważnych szkód” jest obecnie stosowana w różny sposób w ramach kilku funduszy unijnych. Są to między innymi Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), Społeczny Fundusz Klimatyczny (SCF) oraz fundusze innowacyjne i modernizacyjne. Zasadę tę należy uwzględniać w ramach funduszy polityki spójności na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i ma ona również w pewnej formie zastosowanie do Funduszu InvestEU.

Art. 33 ust. 2 lit. d) przekształconego rozporządzenia finansowego z 2024 r. stanowi, że „programy i działania realizuje się – jeżeli jest to wykonalne i właściwe zgodnie z odpowiednimi przepisami sektorowymi – w taki sposób, aby osiągnąć ich wyznaczone cele i nie spowodować poważnych szkód dla celów środowiskowych”. Ten wymóg rozporządzenia finansowego jest wprowadzony w życie za pośrednictwem art. 5 wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wykonania, w którym to rozporządzeniu zwrócono się do Komisji o przyjęcie do 1 stycznia 2027 r. jednolitych i prostych wytycznych dotyczących stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód”.

Zasada „nie czyń poważnych szkód” została po raz pierwszy zdefiniowana w rozporządzeniu (UE) 2020/852 („rozporządzenie w sprawie systematyki”), którego celem było zidentyfikowanie zrównoważonej środowiskowo działalności i ukierunkowanie na nią inwestycji prywatnych. Systematyka jest dobrowolnym narzędziem dotyczącym inwestycji prywatnych, które wnoszą istotny wkład w realizację jednego z celów środowiskowych, a jednocześnie nie szkodzą żadnemu z pozostałych celów środowiskowych. Zasada „nie czyń poważnych szkód”

Inicjatywa ta obejmuje wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód” w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, w miarę możliwości i o ile jest to właściwe oraz zgodne z zasadą proporcjonalności. Przyjęcie tych wytycznych jest

wymagane na mocy art. 5 wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego ramy monitorowania wydatków budżetowych i ramy wykonania budżetu.

Link: <https://pracodawcy.pl/wytyczne-dotyczace-stosowania-zasady-nie-czyn-powaznych-szkod-w-wieloletnich-ramach-finansowych-na-lata-2028-2034/>

4. Konsultacje biznesu w sprawie Industrial Accelerator Act (IAA) | ZPP | 18.03.2026

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (ZPP) oraz Związek Pracodawców Polska Miedź zapraszają do udziału w konsultacjach publicznych dotyczących Industrial Accelerator Act (IAA) (Aktu Przyspieszenia Przemysłu).

Zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o przekazanie opinii w sprawie IAA, niedawno zaproponowanej przez Komisję Europejską.

Przedstawiony 4 marca 2026 roku projekt rozporządzenia ustanawiającego ramy środków na rzecz przyspieszenia zdolności przemysłowych i dekarbonizacji w strategicznych sektorach stanowi nową inicjatywę mającą na celu wzmocnienie bazy przemysłowej UE.

Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez działania w czterech kluczowych obszarach: (1) uproszczenie procedur wydawania pozwoleń, (2) preferencyjne traktowanie produktów wytwarzanych w UE oraz niskoemisyjnych w zamówieniach publicznych, (3) zaostrzenie kontroli bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz (4) tworzenie klastrów projektów produkcyjnych objętych przyspieszonymi procedurami.

Chcielibyśmy, aby stanowisko polskiego biznesu było wyraźnie słyszalne w debacie europejskiej. Dlatego zachęcamy do zapoznania się z załączonymi materiałami oraz do udzielenia odpowiedzi na poniższe pytania – w zakresie, w jakim dotyczą Państwa działalności:

1. IAA proponuje utworzenie krajowych punktów kompleksowej obsługi dla składania wniosków projektowych oraz możliwość złożenia jednego wniosku obejmującego wszystkie wymagane pozwolenia (art. 4 i 5). Czy rozwiązanie to mogłoby ograniczyć bariery, z którymi Państwa firma mierzy się obecnie przy uruchamianiu projektów?
2. W celu wzmocnienia strategicznych łańcuchów wartości przemysłu UE IAA wprowadzałby nowe wymogi w zamówieniach publicznych w wybranych sektorach energochłonnych, dotyczące określonego udziału materiałów niskoemisyjnych oraz o „pochodzeniu unijnym”, tj. pochodzących z UE lub wybranych państw trzecich. Podobne wymogi miałyby dotyczyć pojazdów elektrycznych finansowanych w ramach zamówień publicznych (art. 7–16, załączniki II i III). Czy przewidują Państwo, że będzie to miało pozytywny wpływ na działalność Państwa firmy, czy też może stworzyć nowe bariery (np. administracyjne lub finansowe)?
3. Zgodnie z projektem rozporządzenia bezpośrednie inwestycje zagraniczne przekraczające 100 mln euro w „wschodzących strategicznych sektorach” (technologie baterii, pojazdy elektryczne, technologie solarne oraz przetwarzanie surowców krytycznych) podlegałyby bardziej rygorystycznym warunkom, mającym zapewnić wartość dodaną dla jednolitego rynku. Obejmowałyby to m.in. ograniczenia udziału własnościowego, ochronę praw własności intelektualnej oraz wymóg zatrudniania pracowników europejskich (art. 17–24). Jak Państwa zdaniem wymogi te mogłyby wpłynąć na działalność Państwa firmy i Państwa branżę?
4. IAA wprowadza również „Obszary Przyspieszenia Produkcji Przemysłowej”, które miałyby skupiać projekty produkcyjne w strategicznych sektorach na poziomie krajowym, umożliwiając usprawnione procedury w zakresie pozwoleń, finansowania i innowacji. W jaki sposób Państwa firma mogłaby skorzystać z takiej koncentracji projektów?
5. Patrząc całościowo, czy przewidują Państwo, że IAA będzie miał pozytywny wpływ na sposób prowadzenia działalności przez Państwa firmę oraz na Państwa sektor?
6. Czy dostrzegają Państwo wyzwania, które w Państwa ocenie powinny zostać objęte zakresem IAA, a nie zostały w nim uwzględnione?

Uprzejmie proszę o przekazanie odpowiedzi na adres: szkop@pracodawcy.pl do 18 marca 2026 roku.

Z góry dziękujemy za współpracę i poświęcony czas.

On behalf of the Union of Entrepreneurs and Employers and Polish Employer Employers' Association, we ask you to put your input into consultation for the Industrial Accelerator Act (IAA) recently proposed by the European Commission.

Presented on 4 March 2026, the proposed Regulation on “establishing a framework of measures for the acceleration of industrial capacity and decarbonisation in strategic sectors” (attached below, alongside the relevant Annexes and previous overview report on the Act made by Union of Entrepreneurs and Employers) is a new initiative for strengthening the EU’s industrial base. This is meant to be carried out through four key areas: eased permit-granting procedures, preferential treatment for EU-made and low-carbon products in public procurement projects, stricter control of foreign direct investments and clustered manufacturing projects with expedited procedures.

We wish to help your voice be clearly heard by policymakers on this issue. We therefore strongly urge you to review the attached documents and respond to us with your answer to the following questions which you believe concern your company:

1. The IAA proposes new, national-level single access points for submitting project applications, and for single applications to cover all required permitting for a project (Articles 4 and 5). Would this address any hindrances your business currently faces in launching its projects?
2. To strengthen the EU’s strategic industrial value chains, the IAA would introduce new requirements for public procurement procedures in certain energy intensive sectors, requiring certain values of low-carbon and “Union origin” – content originating within the EU or select third countries – material. Additionally, electric vehicles funded through public procurement procedures will face similar requirements (Articles 7-16, Annexes II and III). Do you foresee this as having a positive impact for your business, or do you have concerns about it creating new administrative hurdles?
3. Under the proposed Regulation, foreign direct investments exceeding EUR 100 million in “emerging strategic sectors” – battery, electric vehicle, and solar technologies, as well as processing critical raw materials – will face stricter conditions to ensure they serve to add value to the Single Market, including limited total ownership, protection of intellectual property rights, and requiring European employees in the workforce (Articles 17-24). How do you foresee these requirements affecting your business?
4. The IAA also introduces “Industrial Manufacturing Acceleration Areas”, which would cluster manufacturing projects in strategic sectors (Annex I) at a national level, enabling streamlined permit-granting, financing, and innovation. How may your business benefit from such clustering?
5. Taken as a whole, do you foresee that the IAA will have a positive impact on how you conduct your business, and for your industry at large?
6. Are there any challenges which you believe would have fit in the scope of the IAA, but which were not addressed?

We kindly ask that you provide your response to mail: szkop@pracodawcy.pl by 18 March 2026 at the latest. Thank you for your cooperation.

Link: <https://pracodawcy.pl/konsultacje-biznesu-w-sprawie-industrial-accelerator-act-iaa-zpp-18-03-2026/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Traktat z Maastricht o Unii Europejskiej (Dz.U. C 191 z 29.7.1992, s. 1–112) / Treaty of Maastricht on European Union (OJ C 191, 29.7.1992, pp. 1-112)

Traktat o Unii Europejskiej (Dz.U. C 191 z 29.7.1992, s. 1–112)

Traktat z Maastricht, zwany oficjalnie Traktatem o Unii Europejskiej, zapoczątkował „nowy etap w procesie tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy”, nadając dotychczas funkcjonującym wspólnotom wymiaru politycznego. Traktat został podpisany w dniu 7 lutego 1992 r., natomiast w życie wszedł w dniu 1 listopada 1993 r.

Jakie są cele traktatu?

Maastricht to ambitny traktat. Na jego mocy utworzono Unię Europejską. Składa się ona z trzech odrębnych komponentów (tak zwanych filarów):

- Wspólnot Europejskich;
- wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa; oraz
- współpracy między rządami państw UE w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Wśród najważniejszych innowacji wprowadzonych traktatem można wymienić:

- stworzenie podstaw dla unii gospodarczej i walutowej oraz wspólnej waluty (euro), a także ustanowienie kryteriów jej używania;
- określenie podstaw prawnych sześciu nowych, wspólnych polityk UE;
- zwiększenie uprawnień Parlamentu Europejskiego; oraz
- wprowadzenie koncepcji obywatelstwa europejskiego.

Kluczowe zagadnienia

Wspólnoty Europejskie (I filar)

W jego ramach zgrupowano tradycyjne działania, procedury robocze i decyzyjne trzech pierwotnych organizacji:

- Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej;
- Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali;
- Euratomu.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (II filar)

Jej celem jest:

- ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów i niezależności UE;
- wzmacnianie bezpieczeństwa UE i jej państw członkowskich;
- zachowywanie pokoju i międzynarodowego bezpieczeństwa zgodnie z zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- propagowanie współpracy międzynarodowej;
- rozwijanie i umacnianie demokracji oraz zasad państwa prawa, a także poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności.

Współpraca w dziedzinach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (III filar)

Celem w ramach tego filaru jest zapewnienie społeczeństwu wysokiego poziomu bezpieczeństwa w drodze:

- ustanowienia zasad i środków kontroli dotyczących granic zewnętrznych UE;
- walki z terroryzmem, przestępczością zorganizowaną, handlem narkotykami i nadużyciami na szczeblu międzynarodowym;

- organizacji współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych;
- utworzenia Europejskiego Urzędu Policji (Europolu) jako ciała służącego wymianie informacji między krajowymi organami policji;
- kontroli nielegalnej imigracji;
- opracowania wspólnej polityki azylowej.

Unia gospodarcza i walutowa

Państwa UE:

- koordynują swoje polityki gospodarcze;
- prowadzą wielostronny nadzór nad procesem tej koordynacji;
- przestrzegają dyscypliny finansowej i budżetowej.

Wspólna waluta (euro)

W traktacie:

- przewidziano jej wprowadzenie w trzech etapach:
 - liberalizacja przepływów kapitału (od dnia 1 stycznia 1990 r.);
 - konwergencja krajowych polityk gospodarczych (od dnia 1 stycznia 1994 r.);
 - powstanie wspólnej waluty i utworzenie Europejskiego Banku Centralnego (najpóźniej od dnia 1 stycznia 1999 r.);
- określono kryteria dotyczące inflacji, długu publicznego, stóp procentowych i kursów walutowych, które muszą zostać spełnione przez państwa przed przyjęciem euro;
- przyznano Zjednoczonemu Królestwu możliwość skorzystania z klauzuli opt-out w odniesieniu do trzeciego etapu oraz uzależniono przystąpienie Danii do strefy euro od wyników referendum krajowego. Wielka Brytania wystąpiła z Unii Europejskiej i z dniem 1 lutego 2020 r. stała się państwem trzecim (państwem spoza UE).

Nowe dziedziny polityki

Zakres działania UE rozszerzono o:

- sieci transeuropejskie (TEN);
- politykę przemysłową;
- ochronę konsumentów;
- kształcenie i kształcenie zawodowe;
- kwestie związane z młodzieżą;
- kulturę.

Protokół w sprawie polityki społecznej

- Na jego mocy zakres odpowiedzialności UE zostaje poszerzony o:
 - wspieranie zatrudnienia;
 - poprawę warunków życia i pracy;
 - zapewnianie odpowiedniej ochrony socjalnej;
 - prowadzenie dialogu społecznego;
 - rozwijanie zasobów ludzkich w celu zapewnienia wysokiego i trwałego poziomu zatrudnienia;
 - integrowanie osób wykluczonych z rynku pracy.

- Zjednoczone Królestwo wynegocjowało w odniesieniu do Protokołu w sprawie polityki społecznej klauzulę opt-out. Wielka Brytania wystąpiła z Unii Europejskiej i z dniem 1 lutego 2020 r. stała się państwem trzecim (państwem spoza UE).

Obywatelstwo europejskie

Dzięki niemu każdy obywatel państwa UE ma prawo:

- swobodnie przemieszczać się po całej UE i mieszkać na jej terytorium;
- głosować i kandydować w wyborach europejskich i lokalnych w państwie swojego zamieszkania;
- korzystać z ochrony i pomocy dyplomatycznej zapewnianej przez ambasady i konsulaty innych państw UE;
- składać petycje do Parlamentu Europejskiego i wnosić do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w instytucjach i organach UE.

Zmiany instytucjonalne

Wśród nich można wymienić:

- szersze uprawnienia ustawodawcze dla Parlamentu Europejskiego;
- rozszerzenie stosowania głosowania większością przy przyjmowaniu aktów prawnych w Radzie;
- utworzenie Komitetu Regionów;
- stosowanie zasady pomocniczości, zgodnie z którą UE podejmuje działania jedynie wówczas, gdy ich podjęcie na szczeblu UE jest skuteczniejsze niż ich podjęcie na szczeblu krajowym.

Treaty on European Union (OJ C 191, 29.7.1992, pp. 1–112)

Officially known as the Treaty on European Union, the Maastricht Treaty marked the beginning of 'a new stage in the process of creating an ever-closer union among the peoples of Europe' by giving the previous communities a political dimension. It was signed on 7 February 1992 and entered into force on 1 November 1993.

What is the aim of the Treaty?

Maastricht is an ambitious treaty. It creates the European Union. This encompasses 3 separate strands (so-called pillars):

- the European Communities,
- a common foreign and security policy, and
- cooperation between EU governments on justice and home affairs.

Among its most prominent innovations, the treaty:

- lays the foundations for economic and monetary union, the single currency (the euro) and the criteria for its use;
- provides the legal basis for 6 new EU common policies;
- strengthens the powers of the European Parliament; and
- introduces the concept of European citizenship.

Key points

European Communities (1st pillar)

This groups the traditional activities, working and decision-making procedures of the 3 original EU organisations:

- European Economic Community,

- European Coal and Steel Community,
- Euratom.

Common foreign and security policy (2nd pillar)

This aims to:

- safeguard the EU's common values, fundamental interests and independence;
- strengthen the security of the EU and its member countries;
- preserve peace and international security in line with United Nations' principles;
- promote international cooperation;
- develop and consolidate democracy and the rule of law, and respect for human rights and fundamental freedoms.

Cooperation on justice and home affairs (3rd pillar)

This aims to provide the public with a high level of safety by:

- establishing rules and controls for the EU's external borders;
- fighting against terrorism, organised crime, drug trafficking and international fraud;
- organising criminal and civil judicial cooperation;
- creating a European Police Office (Europol) for information exchange between national forces;
- controlling illegal immigration;
- developing a common asylum policy.

Economic and monetary union

EU countries must:

- coordinate their economic policies;
- provide multilateral surveillance of this coordination;
- respect financial and budgetary discipline.

Common currency (euro)

This:

- is introduced in 3 stages:
 - liberalisation of capital movements (from 1 January 1990);
 - convergence of national economic policies (from 1 January 1994);
 - creation of a single currency and a European Central Bank (from 1 January 1999 at the latest);
- sets out criteria on inflation, levels of public debt, interest rates and exchange rates countries must meet before adopting the euro;
- provides an opt out for the UK from the 3rd stage and subjects Danish participation to a national referendum. The United Kingdom has withdrawn from the European Union and becomes a third country (non-EU country) as of 1 February 2020.

New policies

The EU is given responsibility for:

- trans-European networks (TEN);
- industrial policy;
- consumer protection;

- education and vocational training;
- youth issues;
- culture.

Social protocol

- This extends EU responsibility to:
 - promote employment;
 - improve living and working conditions;
 - provide adequate social protection;
 - conduct a social dialogue;
 - develop human resources to ensure a high and sustainable level of employment;
 - integrate people excluded from the labour market.
- The UK has an opt out from the social protocol. The United Kingdom has withdrawn from the European Union and becomes a third country (non-EU country) as of 1 February 2020.

European citizenship

This gives every national of an EU country the right to:

- travel and live freely anywhere in the EU;
- vote and stand as a candidate in European and local elections in the country in which they live;
- diplomatic assistance and protection by other member countries' embassies and consulates;
- petition the European Parliament and address any complaints of EU administrative malpractice to the European Ombudsman.

Institutional changes

These include:

- increased legislative powers for the European Parliament;
- more majority voting when EU governments adopt legislation;
- creation of a Committee of the Regions;
- application of the subsidiarity principle, whereby the EU will only act if this is more effective at the EU rather than national level.

Link: <https://pracodawcy.pl/traktat-z-maastricht-o-unii-europejskiej-dz-u-c-191-z-29-7-1992-s-1-112/>

2. Prawodawstwo UE / Types of EU law

Prawo pierwotne: traktaty UE

Wszystkie działania podejmowane przez UE są oparte na traktatach. Są to wiążące umowy między państwami członkowskimi UE, które, zwłaszcza traktat rzymski i traktat z Maastricht, określają cele Unii Europejskiej oraz zasady funkcjonowania instytucji UE i sposób podejmowania decyzji, a także stosunki między UE i jej członkami.

Traktaty stanowią punkt wyjścia dla prawa UE i są nazywane prawem pierwotnym. UE może przyjmować akty prawne tylko w tych dziedzinach, co do których państwa członkowskie uprawnili ją do tego w traktatach UE. Jest to tzw. zasada przyznania kompetencji.

W negocjacjach w sprawie traktatów oraz uzgadnianiu ich treści uczestniczą wszystkie państwa członkowskie UE. Następnie traktaty są ratyfikowane przez parlamenty narodowe, niekiedy po przeprowadzeniu referendum. Z biegiem czasu traktaty UE były zmieniane, aby przyjąć nowe państwa członkowskie, zreformować instytucje UE i przekazać Unii nowe obszary odpowiedzialności.

Akty ustawodawcze prawa wtórnego

Dorobek prawny wynikający z zasad i celów określonych w traktatach określa się mianem prawa wtórnego. Są to akty ustawodawcze i akty o charakterze nieustawodawczym.

Akty ustawodawcze są przyjmowane w drodze jednej z procedur ustawodawczych określonych w traktatach UE (procedura zwykła lub specjalna).

Obecnie istnieje pięć rodzajów aktów ustawodawczych: rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie.

Rozporządzenia są aktami prawnymi wiążącymi w całości. Z chwilą wejścia w życie mają one bezpośrednie i jednolite zastosowanie do wszystkich państw członkowskich UE. Nie ma konieczności transpozycji tych przepisów do prawa krajowego.

Dyrektywy wyznaczają wiążące cele dla państw członkowskich UE w celu osiągnięcia określonego rezultatu, ale pozostawiają im swobodę wyboru, w jaki sposób osiągnąć te cele. Po przyjęciu dyrektywy na szczeblu UE państwa członkowskie muszą przyjąć akty prawne mające na celu włączenie tego aktu do prawa krajowego (transpozycję). Władze krajowe muszą przekazać Komisji Europejskiej informacje na temat tych aktów prawnych. Transpozycja do prawa krajowego musi nastąpić w terminie wyznaczonym w dyrektywie (zazwyczaj w ciągu dwóch lat). W przypadku gdy dany kraj nie transponuje dyrektywy do prawa krajowego, Komisja może wszcząć postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Decyzje są w całości wiążące. Decyzja, która wskazuje adresatów, wiąże tylko tych adresatów.

Zalecenia są niewiążące. Za ich pomocą instytucje mogą przedstawić swój punkt widzenia oraz zaproponować kierunek działania, nie nakładając przy tym żadnych obowiązków prawnych na podmioty, do których zalecenia są skierowane.

Opinie są niewiążące. Jest to instrument prawny umożliwiający instytucjom UE wyrażenie swojego zdania bez nakładania żadnych zobowiązań prawnych co do przedmiotu opinii.

Dorobek prawny wynikający z zasad i celów określonych w traktatach określa się mianem prawa wtórnego. Są to akty ustawodawcze i akty o charakterze nieustawodawczym.

Akty o charakterze nieustawodawczym to decyzje, które nie są przyjmowane w drodze zwykłej lub specjalnej procedury ustawodawczej, lecz raczej w drodze przepisów szczegółowych. Aby akt o charakterze nieustawodawczym mógł zostać przyjęty, najpierw uprawnienia do jego przyjęcia muszą zostać przyznane w akcie ustawodawczym.

Istnieją dwa rodzaje aktów o charakterze nieustawodawczym: akty delegowane i wykonawcze.

Primary law: EU treaties

Every action taken by the EU is based on the treaties. These binding agreements between EU member states, notably the Treaty of Rome and the Treaty of Maastricht, set out objectives of the European Union, rules for EU institutions, how decisions are made and the relationship between the EU and its members.

Treaties are the starting point for EU law and are hence referred to as primary law. The EU can only pass laws in the policy areas where the member states have authorised it to do so, via the EU treaties. This is known as the principle of conferral.

Treaties are negotiated and agreed upon by all the EU Member States and ratified by their parliaments, sometimes following a referendum. Over time, the EU treaties have been amended to welcome new member states, reform the EU institutions and to give the EU new areas of responsibility.

Secondary law Legislative acts

The body of law that comes from the principles and objectives of the treaties is known as secondary law. These include legislative and non-legislative acts.

Legislative acts are decisions adopted following one of the legislative procedures set out in the EU treaties (ordinary or special legislative procedure)

Currently there are five types of legislative acts, including regulations, directives, decisions, recommendations and opinions.

Regulations are legal acts that are binding in their entirety. They are directly and uniformly applicable to all EU member states as soon as they enter into force, without needing to be transposed into national law.

Directives set binding objectives upon EU member states to achieve a certain result, but leave them free to choose how to achieve these objectives. Once adopted at EU level, EU member states must adopt measures to incorporate the directive into national law (transpose). National authorities must communicate these measures to the European Commission. Transposition into national law must take place by the deadline contained by the directive (generally within 2 years). When a country does not transpose a directive, the Commission may initiate infringement proceedings

Decisions are in their entirety binding. A decision which specifies those to whom it is addressed shall be binding only on them.

Recommendations are non-binding. They allow the EU institutions to make their views known and to suggest a line of action without imposing any legal obligation on those to whom it is addressed.

Opinions are non-binding. They allow the EU institutions to make a statement, without imposing any legal obligation on the subject of the opinion.

The body of law that comes from the principles and objectives of the treaties is known as secondary law. These include legislative and non-legislative acts.

Non-legislative acts are decisions that are not adopted by the ordinary or special legislative procedure, but rather by specific rules. For a non-legislative act to be adopted, a legislative act must first grant the power to adopt it.

There are two types of non-legislative acts, delegated and implementing acts.

Link: <https://pracodawcy.pl/lepsze-stanowienie-prawa-ue-better-regulation-eu/>

3. Implementacja dyrektywy RED III, czyli o zmianach ustawy OZE planowanych w 2026 r. - PARP

Wdrożenie dyrektywy RED III odbywa się etapami, poprzez akty prawne różnego rzędu, regulujące rozmaite obszary wpływające na energetykę odnawialną. Uchwalone lub planowane przepisy mają poprawić otoczenie prawne odnawialnych źródeł energii, w tym infrastruktury sieciowej. Implementacja postępuje stopniowo, przy uwzględnieniu złożoności, a przy tym krytycznego charakteru sektora energetycznego.

Jak wiadomo, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z 11 grudnia 2018 r. dotycząca promowania energii ze źródeł odnawialnych (tzw. dyrektywa RED II – Dz. U. UE. L. z 2018 r. Nr 328, str. 82) pełni zasadniczą rolę w regulacjach dotyczących energetyki odnawialnej.

Dyrektywa Red II została zmieniona w 2023 r. Nastąpiło to na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z 18 października 2023 r. zmieniającej wspomniany akt prawa unijnego, a także modyfikującej rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady

(UE) 2015/652 – Dz. U. UE. L. z 2023 r. poz. 2413. Nowelizacja określana jest jako Dyrektywa RED III.

Dyrektywa RED III wiąże energetykę odnawialną nie tylko z celami klimatycznymi – ogólnymi, jak i dla poszczególnych sektorów – ale także z kwestiami niezależności europejskiego systemu energetycznego od państw trzecich, w tym ze zmniejszaniem zależności od importowanych paliw kopalnych. Ważne jest również zapewnienie przystępnych cen energii.

Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w UE wynosił co najmniej 42,5% do 2030 r., z ambicją osiągnięcia poziomu 45% – zob. art. 3 ust. 1 Dyrektywy RED III.

Dyrektywa RED III przewiduje cele sektorowe w szczególności dla:

- Transportu, który powinien do 2030 r. osiągnąć udział energii odnawialnej w finalnym zużyciu energii w transporcie na poziomie 29%. – więcej por. art. 25 Dyrektywy RED III;
- Budownictwa, które otrzymało orientacyjny cel, aby do 2030 r. udział energii odnawialnej zarówno w nowych jak i istniejących budynkach wyniósł 49% – por. art. 15a Dyrektywy RED III;
- Przemysłu, który powinien dążyć do zwiększenia udziału energii odnawialnej średnio o około 1,6 punktu procentowego do 2030 r. – zob. art. 22a Dyrektywy RED III.

Co istotne, Dyrektywa RED III nakazuje, żeby określone procedury rzutujące na realizację oraz eksploatację OZE były uznawane za leżące w nadrzędnym interesie publicznym, a także jako działania służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, przy wyważaniu jednak interesów indywidualnych.

Zmiany regulacji o OZE w 2026 r.

Implementacja dyrektywy RED III odbywa się w rozproszeniu, czyli poprzez akty prawne różnego rzędu, regulujące rozmaite obszary wpływające na energetykę odnawialną.

Pierwsze regulacje zostały już uchwalone i weszły w życie w 2025 r. Kolejne (przepisy projektowane) znajdują się na różnych etapach prac legislacyjnych, a ich uchwalenie planowane jest na rok 2026.

Do regulacji już uchwalonych, których stosowanie rozwinie się w 2026 r., zaliczyć należy przede wszystkim Ustawę z 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 1535). Wprowadziła ona m.in. obszary przyspieszonego rozwoju instalacji OZE.

Natomiast ważniejsze regulacje dopiero procedowane obejmują: (1) Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC118) – planowany do przyjęcia przez Radę Ministrów w I kwartale 2026 r., (2) Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD332) – planowany do przyjęcia przez Radę Ministrów do końca 2025 r., (3) Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych (UDER 95) – planowany do przyjęcia przez Radę Ministrów do końca 2025 r., (4) Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (RD239) – planowany do przyjęcia przez Radę Ministrów do końca 2025 r.

Planowane zmiany legislacyjne, w zamierzeniu prawodawcy, mają pozytywnie rzutować na proces inwestycyjny/reinwestycyjny w źródła OZE, jak też poprawiać sytuację prawną poszczególnych uczestników systemu.

Spółdzielnie energetyczne oraz prosumenci

Podstawowe źródło stanowi w tym względzie wspomniana wyżej Ustawa z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach

wiatrowych oraz niektórych innych ustaw. Do Wykazu Prac Rady Ministrów włączony został również projekt nowelizacji OZE (UD332), który porusza analogiczną problematykę.

Spółdzielnie Energetyczne

Jedną z kluczowych zmian wprowadzonych na mocy ustawy z 9 października 2025 r. jest dopuszczenie tworzenia spółdzielni energetycznych na terenie gmin miejskich. Poprzednio spółdzielczość energetyczna była ograniczona do obszarów gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich. Nowe regulacje umożliwią rozwój spółdzielczości energetycznej m.in. wśród spółdzielni czy wspólnot mieszkaniowych. Jest to krok mający na celu rozwój energetyki obywatelskiej również na terenach miast.

Zgodnie z art. 38c ustawy OZE, członkowie spółdzielni energetycznych są zwolnieni z opłat, które standardowo towarzyszą nabywaniu energii elektrycznej. Energia elektryczna wytworzona w instalacjach OZE działających w ramach spółdzielni energetycznych, a następnie zużyta przez ich członków, nie podlega takim opłatom jak opłata OZE czy opłata mocowa. Dodatkowo energia elektryczna spółdzielni energetycznych jest zwolniona od podatku akcyzowego.

Choć sama procedura zakładania miejskich spółdzielni energetycznych proceduralnie nie różni się od dotychczasowych przepisów (najpierw tworzy się spółdzielnię, a następnie, po wypełnieniu określonych wymogów, uzyskuje się status spółdzielni energetycznej), to ustawodawca przewidział nowy organ nadzoru nad spółdzielniami energetycznymi na obszarze gmin miejskich. W przypadku spółdzielczości na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich, właściwym organem nadzoru pozostaje Dyrektor Generalny KOWR, natomiast spółdzielnie energetyczne tworzone na terenie gmin miejskich będą pod kontrolą Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W nadchodzących miesiącach można spodziewać się kolejnej nowelizacji ustawy OZE mającej na celu ułatwienie zakładania i funkcjonowania spółdzielni energetycznych. Na ostatni kwartał 2025 roku zaplanowano zakończenie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, procedowanym pod nr UD332. Projekt ponownie dotyczy regulacji sektora spółdzielczości energetycznej porządkując kwestie ich rejestracji.

W obszarze spółdzielni energetycznych ustawodawca przewiduje doprecyzowanie przepisów regulujących ich działalność, w tym uporządkowanie procedury wpisu do właściwego rejestru i udostępniania przez operatorów spółdzielniom historycznych danych pomiarowych. Pojawiają się bowiem wątpliwości co do czynności, jakie należy podjąć przed wpisem do rejestru, w tym w szczególności tego, czy spółdzielnia energetyczna powinna zawrzeć przed wpisem umowę sprzedaży energii elektrycznej.

Przygotowywane zmiany mają również doprecyzować przepisy regulujące udostępnianie danych pomiarowych przez operatorów, spółdzielniom planującym rozpoczęcie działalności jako spółdzielnia energetyczna. Literalne brzmienie aktualnie obowiązującego art. 38c ust. 5a Ustawy OZE rodzi problemy na etapie zakładania omawianej organizacji. Bez tych danych pomiarowych spółdzielnia ma problem m.in. w odniesieniu do doboru mocy instalacji planowanej do zrealizowania w formule spółdzielni energetycznej. Ustawodawca zamierza usunąć ten problem, doprecyzowując, że z wnioskiem, o którym mowa w art. 38c ust. 5a ustawy o OZE, będzie mogła wystąpić każda spółdzielnia, a nie wyłącznie spółdzielnia energetyczna.

Prosumenci

Zarówno ustawa z 9 października 2025 r. jak i procedowany przez rząd projekt ustawy UD332 wprowadzają istotne zmiany na korzyść prosumentów.

Zgodnie z październikową nowelizacją, zmianie uległy zasady rozliczania depozytu prosumenckiego w przypadku prosumentów posiadających mikroinstalację przyłączoną za układem pomiarowo-rozliczeniowym nieruchomości wspólnej, o której mowa w art. 3 ust. 2 Ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2021 r. poz. 1048 oraz z 2023 r.

poz. 1688). Nowe przepisy dotyczą sytuacji, w której mikroinstalacja jest zlokalizowana w obrębie budynku wielolokalowego o przeważającej funkcji mieszkalnej, a jej moc nie przekracza mocy przyłączeniowej całego budynku, obejmującej zarówno części wspólne, jak i lokale indywidualne. Ponadto, instalacja prosumencka może zostać zrealizowana nie tylko na dachu budynku, ale także na wiatkach, garażach lub na gruncie stanowiącym część nieruchomości wspólnej.

W przypadku tego typu prosumenta, na jego wniosek sprzedawca energii elektrycznej przekazuje środki zgromadzone w ramach depozytu prosumenckiego na wskazany rachunek bankowy lub do kasy oszczędnościowo-kredytowej. Zgodnie z art. 4c ust. 16 ustawy o OZE, środki te mogą być przeznaczone na ściśle określone cele.

Dotychczas były one wykorzystywane wyłącznie do rozliczania energii odnawialnej, regulowania zobowiązań z tytułu zakupu energii elektrycznej oraz do obniżenia opłat związanych z lokalami mieszkalnymi znajdującymi się w budynku lub w innych budynkach o przeważającej funkcji mieszkalnej, których części wspólne są zarządzane przez danego prosumenta. Po wejściu w życie przepisów uchwalonych w październiku 2025 r., prosument zyska dodatkową możliwość wykorzystania środków z depozytu. Będzie mógł przeznaczyć je również na realizację przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 711).

Podwyższenie progu, od którego magazyn energii elektrycznej nie będzie wliczany do mocy mikroinstalacji, jest jedną z ważniejszych zmian planowanych w projekcie UD332. Zakłada się, że droga do skorzystania z tego rozwiązania, zostanie otwarta po spełnieniu warunków:

1. moc znamionowa magazynu energii nie przekracza 2,2-krotności mocy jednostki wytwórczej mikroinstalacji prosumenckiej oraz
2. moc wprowadzana do sieci elektroenergetycznej przez mikroinstalację z magazynem energii elektrycznej jest mniejsza niż moc zainstalowana elektryczna samej mikroinstalacji.

Wprowadzenie powyższego mechanizmu ma na celu uwolnienie potencjału rozwoju magazynów energii wśród prosumentów. Dotychczas prosumenci rzadko decydowali się na ich instalację, obawiając się utraty statusu mikroinstalacji. Przekroczenie mocy 50 kW skutkuje bowiem uznaniem danej instalacji za małą instalację w rozumieniu ustawy o OZE, co wiąże się z koniecznością uzyskania wpisu do rejestru wytwórców energii w małej instalacji.

Dodatkowo założenia UD332 przewidują zwiększenie spójności i transparentności faktur za energię elektryczną prosumentów w zakresie naliczania i rozliczania depozytu prosumenckiego. Sprzedawcy energii będą zobowiązani do przedstawiania informacji m.in. w zakresie energii elektrycznej wprowadzonej do i pobranej z sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej dla każdego miesiąca rozliczeniowego, kwoty rozliczonego depozytu oraz rynkowej ceny energii elektrycznej. Celem tych zmian jest zapewnienie prosumentom jak najbardziej przejrzystego wglądu w to, ile energii elektrycznej generuje ich mikroinstalacja, a ile energii muszą pobrać z sieci w przypadku, gdy produkcja własna nie pokrywa pełnego zapotrzebowania.

Usprawnienie procedur dotyczących realizacji inwestycji OZE

Kwestią dostrzeganą na poziomie unijnym i krajowym jest czas pozyskiwania zgód i decyzji niezbędnych do rozpoczęcia budowy oraz eksploatacji jednostek wytwórczych. Proces ten potocznie nazywany jest „premitting”.

Jak wiadomo, ogólny schemat powyższego procesu obejmuje zazwyczaj: (1) rozstrzygnięcie kwestii środowiskowych, w tym uzyskanie decyzji środowiskowej, (2) załatwienie zagadnień zagospodarowania przestrzennego, (3) potencjalne odrolnienia gruntów oraz (4) uzyskiwanie odpowiednich zezwoleń budowlanych, w tym pozwolenia na budowę. Do tego dochodzi również (5) problematyka przyłączy do sieci elektroenergetycznej.

Procedura środowiskowa, szczególnie w przypadku większych instalacji, może trwać około 1,5 roku. W pewnych przypadkach, zwłaszcza przy braku konsensusu społecznego, czas trwania może ulec jeszcze większemu wydłużeniu.

Inwestorzy planujący budowę instalacji OZE muszą również uzyskać warunki przyłączenia do sieci, wydawane przez właściwego operatora systemu dystrybucyjnego lub przesyłowego.

Zgodnie z przepisami prawa energetycznego oraz aktami wykonawczymi, określenie warunków przyłączenia dla nowych źródeł wytwórczych przyłączanych do krajowego systemu elektroenergetycznego za pomocą linii średniego napięcia może trwać do 120 dni. W przypadku instalacji, w których moc wyprowadzana będzie linią wysokiego napięcia, termin ten wynosi 150 dni.

Operatorzy mają również prawo do przedłużenia tych terminów: maksymalnie o 60 dni w przypadku przyłączeń na średnim napięciu oraz o 75 dni w przypadku wysokiego napięcia. Oznacza to, że cała procedura może trwać od 180 do 225 dni, w zależności od mocy instalacji OZE i sposobu wyprowadzenia mocy. Bieg terminu rozpoczyna się dopiero od momentu zawiadomienia inwestora o kompletności wniosku o wydanie warunków przyłączenia.

Nie można również pomijać etapu pozyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę. Sama decyzja wydawana jest średnio w terminie około 1,5 miesiąca. Jednak zanim inwestor będzie mógł złożyć wniosek o jej wydanie, często musi uzyskać inne wymagane zgody.

Przykładem jest decyzja o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej tzw. „*odrolnienie*”. W przypadku budowy dłuższych przyłączy, gdy linia przechodzi przez tereny publiczne, w tym drogi, konieczne są także uzgodnienia z właściwymi zarządcami dróg. Ich wynikiem jest decyzja zezwalająca na zajęcie pasa drogowego.

Wszystkie te formalności poprzedzające złożenie wniosku o pozwolenie na budowę wpływają na wydłużenie całkowitego czasu realizacji inwestycji.

Więcej o procedurach administracyjnych rzutujących na OZE można dowiedzieć się m.in. z powszechnie dostępnego „Podręcznika procedur inwestycyjnych OZE”, ale planowane są rozwiązania prawne, które mają pozytywnie rzutować na tok tych postępowań. Dyrektywa RED III zobowiązuje bowiem państwa członkowskie do wdrożenia zmian mających na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur administracyjnych związanych z realizacją instalacji OZE.

Obszary Przyspieszonego Rozwoju OZE

W uproszczeniu, obszary przyspieszonego rozwoju („OPRO”) to specjalnie wyznaczone tereny, na których inwestycje OZE mogą być realizowane sprawniej dzięki uproszczonym procedurom administracyjnym i skróconym terminom zapadania rozstrzygnięć administracyjnych.

Rozwiązanie prawne w tym względzie zostało wprowadzone w ramach nowelizacji ustawy OZE z 9 października 2025 r. Trwa proces wdrażania OPRO, a ich pojawienie się może nastąpić w 2026 r.

Obecnie organy samorządu wojewódzkiego są uprawnione do sporządzenia planu obszarów przyspieszonego rozwoju OZE („Plan OPRO”). Obszary mogą być wyznaczane na terenach objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego umożliwiającym realizację OZE oraz ujętych na mapach potencjału odnawialnych źródeł energii. Mapy potencjału odnawialnych źródeł energii sporządzane są przez ministra właściwego do spraw klimatu. Tworząc mapy, minister bierze pod uwagę m.in. dostępność infrastruktury technicznej, w tym sieci elektroenergetycznej. Jeżeli potencjalny obszar spełnia wymogi nałożone przez ustawę, organy mogą rozpocząć prace nad sporządzeniem OPRO.

Plan OPRO uchwalany jest przez sejmik województwa, a następnie publikowany przez marszałka województwa w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Każdy uchwalony Plan OPRO podlega regularnemu przeglądowi przez marszałka województwa w celu weryfikacji jego zgodności w szczególności z:

1. mapą potencjału odnawialnego źródła energii;
2. strategią rozwoju województwa;
3. planem zagospodarowania przestrzennego województwa;
4. audytem krajobrazowym oraz
5. mapą wrażliwości przyrody.

Z perspektywy rozwoju źródeł OZE ważne jest, że realizacja inwestycji w zakresie instalacji OZE na obszarach ujętych w planie OPRO jest, co do zasady, zwolniona z obowiązku uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz na obszar Natura 2000. Zwolnienie to odnosi się do farm wiatrowych, które kwalifikowane są jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów środowiskowych. Odstąpienie to obejmuje również urządzenia, instalacje i sieci niezbędne do przyłączenia farmy do sieci elektroenergetycznej, nawet jeśli kwalifikowałyby się one jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Istnieją jednak wyjątki od tej reguły. Zwolnienie z procedur środowiskowych nie ma zastosowania, jeśli:

1. Planowana inwestycja może powodować znaczące oddziaływanie transgraniczne na środowisko.
2. Inne państwo UE zgłosiło chęć udziału w postępowaniu dotyczącym transgranicznego oddziaływania na środowisko.
3. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wniesie sprzeciw, pomimo braku oddziaływania transgranicznego.

Uzyskanie pozwolenia na budowę, dokonanie zgłoszenia rozpoczęcia robót budowlanych lub podjęcie innych robót budowlanych związanych z inwestycją, które nie wymagają ani zgody, ani notyfikacji organu architektoniczno-budowlanego, musi zostać poprzedzone zgłoszeniem do regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zgłoszenie to musi zostać złożone w formie dokumentu elektronicznego. W odpowiedzi na zgłoszenie inwestycji do regionalnego dyrektora środowiska, organ może wnieść sprzeciw w drodze decyzji administracyjnej. W przypadku wniesienia, inwestor zobowiązany jest do przeprowadzenia postępowania środowiskowego i uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Taka decyzja powinna jednak zostać wydana w terminie 6 miesięcy od dnia wniesienia sprzeciwu.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska ma nakreślone terminy, w jakich może złożyć wyżej opisany sprzeciw. Termin jest uzależniony od mocy planowanej instalacji. W przypadku inwestycji o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 150kW termin wynosi 30 dni, natomiast w przypadku instalacji o większej mocy – 45 dni.

Po upływie wskazanego terminu inwestor może rozpocząć roboty budowlane lub wystąpić o pozwolenie do organu architektoniczno-budowlanego – o ile przepisy nie wymagają dodatkowych działań. Nie jest przy tym wymagane wydanie decyzji lub zaświadczenia potwierdzającego brak sprzeciwu ze strony regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Przepisy OPRO powinny przyczynić się do rozwoju nowych instalacji OZE. Inwestor może być zwolniony z konieczności przeprowadzania postępowania środowiskowego. Wpływa to na czas i koszty realizacji inwestycji OZE. Nawet w przypadku potencjalnego sprzeciwu regionalnego dyrektora ochrony środowiska, znowelizowana ustawa OZE wprowadza maksymalny czas trwania procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynoszący 6 miesięcy.

OZE poza OPRO

Dyrektywa RED III nakłada na państwa członkowskie obowiązek wprowadzenia przepisów, które umożliwią skrócenie czasu uzyskiwania niezbędnych zgód i decyzji na realizację instalacji OZE. Obowiązek odnosi się nie tylko do procedur w zakresie nowopowstających jednostek wytwórczych, ale również tych istniejących.

Zgodnie z informacjami dotyczącymi założeń do projektu UC118, procedowany akt prawny ma zawierać rozwiązania nawiązujące do wymogów Dyrektywy RED III.

Generalną zasadą ma być skrócenie procedur wydawania zezwoleń na realizację instalacji odnawialnych źródeł energii poza OPRO. Pozyskiwanie zgód, w tym warunków przyłączenia, nie powinno trwać dłużej niż 2 lata. Ponadto państwa członkowskie są zobowiązane do wprowadzenia procedur umożliwiających realizację instalacji o mocy elektrycznej do 150 kW, w tym również magazynów energii położonych na tym samym obszarze oraz ich podłączenia do sieci. W przypadku instalacji o mocy do 150 kW i magazynów zlokalizowanych poza OPRO, cały proces łącznie z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy.

Modernizacje istniejących jednostek wytwórczych

Uproszczenia w zakresie szybszego uzyskiwania zgód na realizację inwestycji OZE mają dotknąć modernizacje istniejących instalacji OZE. Brzmienie Dyrektywy RED III wskazuje, że omawiane uproszczenie ma odnosić się do każdej jednostki. W myśl dyrektywy RED III należy zapewnić, aby proces pozyskiwania poszczególnych zgód, w tym zmiany warunków przyłączenia, nie przekroczył 3 miesięcy.

Jak wynika z informacji dotyczących projektu nowelizacji UC118, polski ustawodawca planuje przede wszystkim odstąpienie od procedury oceny oddziaływania na środowisko. Jeżeli w przypadku danej modernizacji będzie wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, ogranicza się je jedynie do potencjalnego oddziaływania wynikającego ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.

Nie każda jednak modernizacja instalacji OZE będzie dopuszczona do skorzystania z uproszczonej procedury. Modernizacja na uprzywilejowanych warunkach będzie możliwa wtedy, gdy w jej wyniku moc istniejącej jednostki wytwórczej nie ulegnie zwiększeniu o ponad 15%. W przypadku rozbudowy instalacji wykorzystujących energię słoneczną, gdy nie wiąże się to z wykorzystaniem dodatkowej przestrzeni i jest zgodne z uwarunkowaniami środowiskowymi ustanowionymi dla pierwotnej instalacji PV, przedsięwzięcie nie podlega kontroli określonej w art. 16a ust 4 Dyrektywy RED III.

Instalacje PV do 10,8 kW bez konieczności uzyskania warunków przyłączenia

Jak wiadomo, Dyrektywa RED III zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia procedury przyłączeniowej dla pewnych jednostek OZE bez konieczności uzyskiwania warunków przyłączenia.

Powołanym zwolnieniem objęte będą instalacje prosumenckie i projekty demonstracyjne, których moc nie przekracza 10,8 kW. Dla takich jednostek będzie wymagane jedynie zgłoszenie do operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). OSD będzie miał możliwość odmowy przyłączenia zgłaszanego źródła lub zaproponowania alternatywnego miejsca przyłączenia.

W przypadku braku sprzeciwu ze strony operatora, instalacja będzie mogła być przyłączona do sieci w terminie miesiąca od powiadomienia operatora.

Specjalne Obszary Infrastruktury Sieciowej

Infrastruktura sieciowa ma charakter krytyczny, również dla OZE. Unijny prawodawca proponuje rozwiązania mające na celu wprowadzenie dodatkowych narzędzi umożliwiających sprawny rozwój sieci.

W tym celu Dyrektywa RED III zobowiązuje państwa członkowskie, aby te wprowadziły „Obszary dla infrastruktury sieci i magazynowania niezbędnej do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego” („Obszar Infrastruktury Sieciowej”).

Dyrektywa RED III wprost wskazuje, że celem Obszarów Infrastruktury Sieciowej jest wsparcie i uzupełnienie OPRO.

Podobnie jak w przypadku OPRO, inwestycje w zakresie rozbudowy majątku sieci elektroenergetycznej realizowane na terenie Obszaru Infrastruktury Sieciowej będą mogły liczyć na uproszczenia przy pozyskiwaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przy czym podstawowym warunkiem jest wykazanie, że dana inwestycja służy do integracji jednostek OZE z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym.

Jak wynika z informacji dotyczącej projektu UC118, zakłada się, że ustanowienie Obszarów Infrastruktury Sieciowej przyspieszy rozwój KSE oraz skróci czas przyłączenia do sieci nowych użytkowników. Rozbudowa i modernizacja majątku sieciowego, oparta na prawidłowo zaimplementowanym mechanizmie Obszaru Infrastruktury Sieciowej, może umożliwić operatorom realizację inwestycji w krótszym czasie.

Jeżeli działania inwestorów i operatorów zostaną odpowiednio skoordynowane, a także, jeśli wystąpi zapotrzebowanie na moc, rozwój segmentu wytwórczego OZE może ulec przyspieszeniu.

Podobnie jak w przypadku jednostek wytwórczych realizowanych na obszarach objętych OPRO, zniesienie barier administracyjnych dla operatorów będzie sprzyjać obniżeniu kosztów inwestycji sieciowych. Zniesienie barier oraz uspołnienie planowania inwestycyjnego może otworzyć drogę do bardziej efektywnego rozwoju sektora wytwórczego opartego o OZE.

Więcej szczegółów dotyczących tego rozwiązania prawnego pojawi się na dalszych etapach prac legislacyjnych, w tym najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2026 r.

Uproszczenia dla pomp ciepła

W myśl pkt 69 motywu RED III, Unia Europejska uznaje pompy ciepła za kluczową technologię produkcji energii cieplnej i chłodniczej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii.

Skrócenie procedur związanych z realizacją przedsięwzięć odnawialnych źródeł energii uwzględni również pompy ciepła, w tym pompy geotermalne. Państwa członkowskie obowiązane są wprowadzić regulacje, które skrócą proces pozyskiwania zezwoleń oraz warunków przyłączenia do sieci dla określonych przedsięwzięć. Zgoda umożliwiająca wykonanie pomp ciepła o mocy poniżej 50 MW powinna być wydawana w terminie nie dłuższym niż miesiąc, natomiast w przypadku pomp geotermalnych procedura nie powinna przekroczyć 3 miesięcy. W odniesieniu do określania warunków przyłączenia dla pomp ciepła omawiana dyrektywa nakłada obowiązek skrócenia tej procedury do 2 tygodni liczonych od dnia wpływu wniosku do właściwego operatora dla jednostek o mocy elektrycznej do 12 kW oraz pomp ciepła zainstalowanych przez prosumentów energii odnawialnej, pod warunkiem, że moc elektryczna należącej do prosumenta energii odnawialnej instalacji produkującej energię elektryczną ze źródeł odnawialnych stanowi co najmniej 60% mocy elektrycznej pompy ciepła, której moc elektryczna nie przekracza 50 kW.

Z perspektywy inwestorów, istotne są również przepisy RED III dotyczące obowiązku zakupu ciepła oraz przyłączenia dostawców energii z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego. Państwa członkowskie powinny wdrożyć środki zachęcające operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych do oferowania przyłączenia i zakupu ciepła i chłodu ze źródeł odnawialnych oraz z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego od dostawców stanowiących podmioty trzecie.

Dyrektywa RED III dodatkowo nakłada względny obowiązek podjęcia działań, które będą ukierunkowane na rozbudowę efektywnej infrastruktury systemu ciepłowniczego i chłodniczego w celu wspierania ogrzewania i chłodzenia wykorzystującego źródła odnawialne. Konieczność rozwoju sieci ciepłowniczej uzależniona jest od oceny zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w części dotyczącej konieczności budowy nowej infrastruktury na potrzeby systemów ciepłowniczych i chłodniczych wykorzystujących źródła odnawialne, w celu osiągnięcia wspólnego unijnego celu udziału energii z odnawialnych źródeł w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. na poziomie 42,5% z ambicją dojścia do 45%.

Odpowiednie rozwiązania prawne przewidywane są w aktualnie przygotowywanej ustawie UC118. Treść proponowanych rozwiązań powinna być znana opinii publicznej w I kwartale 2026 r.

Repowering farm wiatrowych

Repowering to proces modernizacji instalacji OZE, polegający na zastąpieniu dotychczasowych urządzeń nowocześniejszymi, bardziej wydajnymi komponentami. Rozwiązanie to jest szczególnie korzystne w przypadku starszych farm wiatrowych, których wydajność nie jest optymalna, wskutek długiej eksploatacji oraz postępu technologicznego.

Zgodnie z informacją umieszczoną na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska, procedowane są aktualnie zmiany rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (RD239).

Zmiany te mają na celu wyłączenie przedsięwzięć polegających na tzw. *repoweringu* istniejących farm wiatrowych z obowiązku uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zakłada się, że inwestycje związane z *repoweringiem* farm wiatrowych będą wyłączone z obowiązku uzyskania decyzji środowiskowej, pod warunkiem spełnienia łącznie trzech kryteriów:

- zwiększenie mocy farmy o maksymalnie 30%;
- brak zwiększenia liczby turbin oraz ich relokacja nie większa niż 250 metrów od pierwotnej lokalizacji;
- łączna moc farmy po modernizacji nie może przekroczyć 100 MW; w przypadku przekroczenia tej wartości, inwestycja zostanie zakwalifikowana jako mogąca zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

To rozwiązanie prawne pozwoli usprawnić zwiększenie generacji z instalacji OZE.

Inne uproszczenia administracyjne

Obecnie konsultowany jest projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych (UDER 95). Projekt w aktualnym brzmieniu zawiera kilka rozwiązań korzystnych dla rozwoju OZE.

Po pierwsze, zamierza się wprowadzić instytucję milczącego załatwienia sprawy do procedury stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w taki sposób, że brak wydania postanowienia w określonym terminie należałoby uznawać za brak obowiązku przeprowadzania oceny (milczące zakończenie postępowania). W efekcie w projekcie przyjęto 60-dniowy termin dla właściwego organu na wydanie wskazanego postanowienia, a w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu – przyjęto formułę milczącego zakończenia postępowania.

Po drugie, przewiduje się wprowadzenie „milczącej zgody” do innych elementów procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jak wiadomo, procedura ta wymaga od właściwego organu zebrania szeregu opinii i uzgodnień. A mianowicie organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdza obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w drodze postanowienia, które wydaje po zasięgnięciu opinii – w odpowiednich przypadkach wskazanych w tym przepisie – regionalnego dyrektora ochrony środowiska, właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organu właściwego do wydania pozwolenia zintegrowanego na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska lub organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, a w przypadku gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim – także dyrektora urzędu morskiego. Wskazane organy przedstawiają opinię w terminie 14 dni. W projekcie ustawy UDER 95 przewiduje się, że jeżeli wskazane organy nie wydadzą opinii we wskazanym terminie, traktuje się to jako brak zastrzeżeń.

Wreszcie, planuje się usprawnienie procesu inwestycyjnego w przypadku konieczności potwierdzenia aktualności uwarunkowań zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku, gdy od dnia jej wydania upłynęło nie mniej niż 5 lat. Aktualność warunków potwierdza organ w drodze zaskarżalnego postanowienia. Zakładane rozwiązanie polega na milczącym potwierdzeniu aktualności tych warunków, gdy organ nie wyda postanowienia w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie, pod warunkiem, że został złożony kompletny, poprawny wniosek.

W podsumowaniu uchwalonych lub planowanych regulacji dotyczących OZE zauważyć można dążenie do poprawienia otoczenia prawnego odnawialnych źródeł energii, w tym infrastruktury sieciowej. Implementacja Dyrektywy RED III postępuje stopniowo, przy uwzględnieniu złożoności, a przy tym krytycznego charakteru sektora energetycznego.

Michał Wilk – Adwokat, Associate, JDP Drapała Chomiuk & Partners sp. k.

Michał Drozdowicz – Radca prawny, Partner, Head of Energy and Natural Resources, JDP Drapała Chomiuk & Partners sp. k.

Link: <https://pracodawcy.pl/implementacja-dyrektywy-red-iii-czyli-o-zmianach-ustawy-oze-planowanych-w-2026-r-parp/>

4. Dual-Use – nowe perspektywy dla biznesu - 24.03.2026 – seminarium warsztatowe – Projekt FEDS

Związek Pracodawców Polska Miedź zaprasza na Seminarium „Dual-Use – nowe perspektywy dla biznesu – technologie, wsparcie kompetencji w obszarze innowacji”

Partnerami merytorycznymi są firma Human Partner oraz Stowarzyszenie „DEFENCE & Dual use technology HUB”, skupiające wykładowców m.in. z Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu.

24 marca 2026 roku, g. 9:00 – 13:30; **Hotel Oberża Skarbek w Lubinie**; (ul. Budowniczych LGOM 20, 59-300 Lubin)

Udział w spotkaniu jest BEZPŁATNY i możliwy wyłącznie przez pracowników Podmiotów Członkowskich Związku Pracodawców Polska Miedź.

Liczba miejsc jest ograniczona!

Ze względu na wymogi projektu finansowanego ze środków UE warunkiem udziału w spotkaniu jest wypełnienie załączonego formularza rekrutacyjnego do projektu.

Uczestnicy otrzymają certyfikat potwierdzający udział w wydarzeniu.

Osoby zarejestrowane otrzymają potwierdzenie uczestnictwa w spotkaniu.

Po rejestracji zostanie do Państwa przesłany formularz udziału w projekcie – uprzejmie prosimy o jego wypełnienie i odesłanie podpisanego skanu, bądź dokumentu podpisanego profilem zaufanym lub podpisem kwalifikowanym.

W przypadku osób z niepełnosprawnościami prosimy o poinformowanie organizatorów o swoich potrzebach. Umożliwi to przygotowanie odpowiedniej pomocy oraz zapewni sprawną obsługę spotkania.

Prosimy o potwierdzenie obecności do dnia 20 marca 2026 r.

Spotkanie w ramach projektu „Wsparcie instytucji dialogu społecznego poprzez wzmocnienie potencjału Związku Pracodawców Polska Miedź i jego członków”; nr FEDS.07.04-IP.02-0010/24, realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027; współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus



Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



**DOLNY
ŚLĄSK**

Rosnące znaczenie technologii podwójnego zastosowania staje się jednym z kluczowych trendów przemysłowych i gospodarczych. Technologie dual-use – wykorzystywane jednocześnie w sektorze cywilnym i obronnym – obejmują m.in. sztuczną inteligencję, robotykę, zaawansowane materiały, cyberbezpieczeństwo czy systemy bezzałogowe. To obszar, który otwiera przedsiębiorstwom nowe możliwości biznesowe, przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia bezpieczeństwa i odporności systemowej państwa.

Zakres tematyczny seminarium:

1. Wprowadzenie do tematyki technologii dual-use
 - Zrozumienie pojęcia „dual-use” i jego znaczenia
 - Dlaczego dual use to technologie przyszłości?
 - Przykłady zastosowań technologii podwójnego zastosowania w różnych sektorach (np. AI, robotyka, cyberbezpieczeństwo, materiały zaawansowane)
 - Miejsce i rola podmiotów w krajowym systemie rozwoju dual use w Polsce.
2. Aspekty prawne działalności w sektorze dual-use
 - Omówienie regulacji krajowych i unijnych dotyczących technologii podwójnego zastosowania
 - Obowiązki przedsiębiorców: licencje, kontrola eksportu, compliance
 - Rola instytucji nadzorujących
3. Źródła finansowania projektów dual-use – poziom międzynarodowy i krajowy
 - Przegląd międzynarodowych funduszy i programów wsparcia
 - Krajowe źródła finansowania: Fundusze Europejskie 2021–2027
4. Programy i inicjatywy publiczne wspierające rozwój sektora dual-use w Polsce
 - Omówienie programów rządowych: (m.in. Program Ministra Rozwoju i Technologii 2025–2029; Fundusz Bezpieczeństwa i Obronności; Infrastruktura podwójnego zastosowania)
 - Jak aplikować do programów i gdzie szukać aktualnych informacji
5. Czy i jak przygotować się do współpracy międzysektorowej pod kątem projektów o charakterze dual-use?
 - Wymagania dotyczące bezpieczeństwa informacji i infrastruktury
 - Mapowanie dostępnych rozwiązań i projektów wpisujących się w obszar dual -use
 - Proces budowania zespołu B+R+I ds. projektów dual-use
 - Przykład modelu – finansowanie, umiejętności i internacjonalizacja

Seminarium jest skierowane do:

- kadry zarządzającej i właścicieli przedsiębiorstw zainteresowanych rozwojem nowych obszarów działalności,
- dyrektorów i menedżerów działów B+R, innowacji, strategii i rozwoju biznesu,
- specjalistów odpowiedzialnych za wdrażanie nowych technologii, transformację technologiczną oraz cyfryzację procesów,
- ekspertów zajmujących się pozyskiwaniem finansowania, funduszy europejskich i projektów badawczo-rozwojowych,

- przedstawicieli firm produkcyjnych i technologicznych zainteresowanych wejściem w projekty o charakterze dual-use oraz współpracą z sektorem publicznym, obronnym i naukowym.

Seminarium łączy wymiar strategiczny i operacyjny, dlatego jest dedykowane zarówno kadrze zarządzającej, jak i ekspertom technologicznym oraz menedżerom operacyjnym w firmach członkowskich Związku Pracodawców Polska Miedź.

Czym w praktyce są technologie dual-use i czy mogą powstać w mojej firmie? Jak rozpoznać, czy rozwijana technologia ma potencjał podwójnego zastosowania? Jakie regulacje prawne i obowiązki dotyczą przedsiębiorstw działających w obszarze dual-use? Jak przygotować organizację do realizacji projektów technologicznych o znaczeniu strategicznym? Jakie programy finansowania i granty wspierają projekty dual-use w Polsce i w UE?

Odpowiedzi na te i inne pytania podczas spotkania.

Technologie, regulacje, finansowanie – kompleksowe spojrzenie

W części wprowadzającej uczestnicy poznają definicję dual-use, przykłady zastosowań – od dronów i robotów po systemy szyfrujące – oraz rolę tych technologii w rozwoju nowoczesnego przemysłu. Eksperti wskażą także miejsce i znaczenie podmiotów działających w polskim systemie rozwoju technologii dual-use.

Drugi blok tematyczny poświęcony będzie aspektom prawnym. Omówione zostaną kluczowe regulacje krajowe i unijne, w tym obowiązki przedsiębiorstw w zakresie kontroli eksportu, licencji oraz compliance, wynikające m.in. z Rozporządzenia UE 2021/821 i polskiej ustawy o obrocie strategicznym.

Kolejny moduł dotyczyć będzie finansowania projektów dual-use. Uczestnicy poznają dostępne międzynarodowe źródła wsparcia oraz krajowe programy i fundusze – w tym środki unijne na lata 2021–2027 oraz konkursy wspierające innowacje o podwójnym zastosowaniu m.in. program FENG czy FEDS.

Programy rządowe wspierające sektor dual-use

Kluczową częścią seminarium będzie omówienie nowych inicjatyw publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem Funduszu Bezpieczeństwa i Obronności, czy Programu Ministra Rozwoju i Technologii 2025–2029 „Wsparcie kompetencji w obszarze innowacji dual-use”, który wspiera komercjalizację technologii podwójnego zastosowania, rozwój kompetencji i budowę sieci ekspertów. Program jest pierwszym tak kompleksowym instrumentem rozwojowym w Polsce, z silnymi założeniami współpracy między sektorem cywilnym, obronnym i środowiskiem naukowym.

Dlaczego warto?

Technologie dual-use to wyjątkowa szansa dla firm produkcyjnych – umożliwiają dywersyfikację działalności, dostęp do nowych rynków oraz budowanie przewagi konkurencyjnej, a jednocześnie wpisują się w strategiczne kierunki rozwoju państwa. Jak wskazują analizy, kraje inwestujące w dual-use przyspieszają innowacje i zwiększają odporność gospodarczą.

Seminarium ZPPM w Lubinie stworzy przestrzeń do zdobycia wiedzy, wymiany doświadczeń oraz nawiązania współpracy między biznesem, ekspertami i instytucjami publicznymi.

Link: <https://pracodawcy.pl/dualuse/>

5. Seminarium informacyjne projektu NEPSI w Belgii, 19 marca 2026 r. / NEPSI Propagation Seminar in Belgium, 19 March 2026

W imieniu inicjatywy NEPSI do udziału w seminarium NEPSI PROPAGATION na temat zdrowia i dialogu społecznego na temat narażenia pracowników na respirabilną krzemionkę krystaliczną.

Spotkanie odbędzie się 19 marca 2026 r. w Brukseli.

W załączeniu znajduje się ostateczny program seminarium.

To seminarium to wyjątkowa okazja, aby:

- Zapoznać się z narzędziami NEPSI przeznaczonymi dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
- Omówić metody szkolenia pracowników i najlepsze praktyki dotyczące postępowania z krzemionką krystaliczną
- Dowiedzieć się, jak belgijskie przepisy uzupełniają standardy bezpieczeństwa pracy NEPSI

NEPSI (Europejska Sieć ds. Krzemionki) wspiera zdrowie pracowników od 2006 roku, zrzeszając partnerów społecznych w całej Europie w celu ograniczenia narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną.

Dear Madam, Dear Sir,

NEPSI Initiative invite you to the NEPSI PROPAGATION Seminar on Health and Social Dialogue on Workers' Exposure to Respirable Crystalline Silica.

This seminar is a unique opportunity to:

- Explore NEPSI tools designed for micro, small, and medium-sized enterprises
- Discuss worker training and best practices for handling crystalline silica
- Learn how Belgian legislation complements NEPSI's occupational safety standards

NEPSI (European Network for Silica) has been supporting workers' health since 2006, bringing together social partners across Europe to reduce exposure to respirable crystalline silica.

Date: March 19, 2026; Location: Brussels, Belgium

The final programme of the NEPSI Propagation Seminar in Belgium, which is taking place on 19 March 2026, has been launched and attached

Link: <https://pracodawcy.pl/seminarium-informacyjne-projektu-nepsi-w-belgii-19-marca-2026-r-nepsi-propagation-seminar-in-belgium-19-march-2026/>

6. Zaproszenie na bezpłatne warsztaty rozwojowe „Kierunek przyszłość. Warsztaty rozwojowe dla organizacji”

Województwo Dolnośląskie – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego zaprasza na bezpłatne warsztaty rozwojowe „Kierunek przyszłość. Warsztaty rozwojowe dla organizacji”.

Zmiany technologiczne, rozwój sztucznej inteligencji oraz rosnąca presja na transformację cyfrową i zieloną sprawiają, że firmy i instytucje muszą dziś szybciej niż kiedykolwiek dostosowywać swoje modele działania.

Z uwagi na powyższe, w ramach od kilku lat wdrażanego projektu „*Innowacyjny Dolny Śląsk*” Samorząd Województwa Dolnośląskiego w pierwszej połowie roku 2026, zaplanował organizację cyklu czterech bezpłatnych warsztatów rozwojowych dla firm i organizacji z Dolnego Śląska, pn. „Kierunek przyszłość. Warsztaty rozwojowe dla organizacji”

Będą to interaktywne, dwudniowe warsztaty skierowane do pracowników dolnośląskich: MŚP, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych, organizacji pozarządowych.

Tematyka i metodologia zajęć została zaprojektowana tak, aby uczestnicy mogli nie tylko zdobyć nową wiedzę, ale przede wszystkim przełożyć ją na konkretne działania w swoich organizacjach.

W załączeniu znajduje się Agenda Warsztatów.

Podczas warsztatów uczestnicy:

- poznają narzędzia analizy zmian w otoczeniu organizacji, w tym model STEEP,
- przeanalizują wybrane procesy w swojej organizacji i zaprojektują ich bardziej efektywną „wersję przyszłości”,
- dowiedzą się, jak wykorzystywać rozwiązania cyfrowe, narzędzia sztucznej inteligencji oraz systemy agentowe w codziennej działalności,
- opracują innowacyjne modele biznesowe i dopasują propozycję wartości do realnych potrzeb odbiorców,
- poznają regionalne i krajowe instrumenty finansowania wspierające rozwój innowacji i transformacji organizacji.

Warsztaty mają charakter praktyczny – uczestnicy pracują na realnych wyzwaniach swoich firm i instytucji, korzystając z doświadczenia ekspertów oraz wymiany wiedzy między różnymi sektorami: biznesem, nauką, administracją i organizacjami społecznymi.

Zajęcia poprowadzą eksperci Politechniki Wrocławskiej:

- dr hab. inż. Damian Derlukiewicz, prof. uczelni – specjalista w zakresie projektowania innowacji, transferu technologii i współpracy nauki z biznesem,
- oraz dr inż. Marek Mysior – ekspert łączący metody projektowania innowacji z narzędziami sztucznej inteligencji.

Terminy i lokalizacje warsztatów:

- Wałbrzych – 30–31 marca 2026, Hotel Aqua Zdrój
- Legnica – 7–8 kwietnia 2026, Inkubator Przedsiębiorczości ARLEG
- Jelenia Góra – 15–16 kwietnia 2026, Hotel Mercure
- Wrocław – 7–8 maja 2026, miejsce wskażemy wkrótce

Jeżeli chcą Państwo lepiej przygotować ją na nadchodzące zmiany technologiczne oraz poznać praktyczne narzędzia wspierające innowacje – serdecznie zapraszamy do udziału.

Rejestracja odbywa się poprzez formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie: <https://innowacje.dolnyslask.pl/pl/node/1259>

Wypełnienie formularza zgłoszeniowego jeszcze nie gwarantuje miejsca na warsztatach. Dopiero zwrotna informacja mailowa ze strony UMWD z potwierdzeniem miejsca na liście uczestników warsztatów, gwarantuje możliwość udziału.

Partnerem organizującym warsztat na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego jest firma INVESTIN.

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu:

Magdalena Rolak m.rolak@investin.pl, innowacyjnydolnyslask@investin.pl; tel. 789 843 689

Warsztaty organizowane w projekcie „Innowacyjny Dolny Śląsk”, współfinansowane są ze środków Unii Europejskiej w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Link: <https://pracodawcy.pl/zaproszenie-na-bezplatne-warsztaty-rozwojowe-kierunek-przyszlosc-warsztaty-rozwojowe-dla-organizacji/>

7. [Webinar KPMG: Niski ślad węglowy produktu szansą na konkurencyjność? | 19.03.2026](#)

KPMG zaprasza na bezpłatny webinar: „Niski ślad węglowy produktu szansą na konkurencyjność?” – kluczowe zagadnienia związane ze śladem węglowym produktów.

Wydarzenie odbędzie się w formule online w dniu 19 marca 2026 r. w godz. 11:00-12:00.

Każdy wytwarzany produkt, surowiec czy usługa ma swoją węglową historię – emisje związane m.in. z jego produkcją, użytkowaniem, utylizacją. Ślad węglowy produktu (ang. PCF – product carbon footprint) jest wskaźnikiem środowiskowym o rosnącym znaczeniu – mówi o emisjach gazów cieplarnianych związanych z produktem w cyklu jego życia.

PCF stanowi znaczną część łącznych emisji firmy, a co za tym idzie, może stanowić dla niej ukryty, dodatkowy koszt. Dlatego coraz częściej jest monitorowany podczas procesów zakupowych, szczególnie dużych firm. W tym kontekście obliczenie, zarządzanie i redukcja śladu węglowego produktów pozwala producentom na świadome budowanie strategii biznesowej i przewagi konkurencyjnej.

Eksperti KPMG zapraszają na webinar, w trakcie, którego opowiedzą o kluczowych biznesowych i merytorycznych zagadnieniach związanych ze śladem węglowym produktów.

Agenda spotkania:

- Jakie są korzyści z mierzenia PCF produktów, a jakie wyzwania?
- W jaki sposób można przygotować się na rosnące wymagania klientów redukujących swój ślad węglowy?
- Jak podejść do obliczenia PCF?
- W jaki sposób przedsiębiorstwa mogą komunikować swoje inicjatywy związane z redukcją PCF do swoich interesariuszy?

Prelegenci

- Maciej Gomółka, Associate Director, Zespół ESG, Dekarbonizacji i Bioróżnorodności, KPMG w Polsce
- Patrycja Woźniak, Menedżer, Zespół ESG, Dekarbonizacji i Bioróżnorodności, KPMG w Polsce
- Jędrzej Pałka, Konsultant, Zespół ESG, Dekarbonizacji i Bioróżnorodności, KPMG w Polsce

Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, jednakże możliwy wyłącznie po otrzymaniu potwierdzenia. Organizatorzy proszą o wysyłanie zgłoszeń ze służbowych adresów e-mail. Rejestracja jest dostępna do 19 marca, do momentu rozpoczęcia wydarzenia.

Organizator zastrzega sobie możliwość selekcji zgłoszeń, a także możliwość zmiany terminu lub odwołania wydarzenia. Spotkanie odbędzie się w języku polskim.

Link: <https://pracodawcy.pl/webinar-kpmg-niski-slاد-węglowy-produktu-szansa-na-konkurencyjnosc-19-03-2026/>

8. 5. edycja Ukraine Recovery Conference (URC)

5. edycja Ukraine Recovery Conference (URC) – największe na świecie forum poświęcone odbudowie Ukrainy – 25–26 czerwca 2026 r. w Gdańsku.

Konferencja URC odbędzie się w dniach 25–26 czerwca 2026 r. w Gdańsku w Amber Expo. Jest to najważniejsze międzynarodowe wydarzenie dedykowane odbudowie Ukrainy, które zgromadzi około 2000 uczestników, w tym szeroką reprezentację biznesu.

Wydarzenie zgromadzi szefów rządów i Unii Europejskiej, ministrów finansów, prezesów wiodących instytucji finansowych oraz liderów biznesu z kilkudziesięciu krajów. Wybór Gdańska na miejsce tegorocznej edycji to nie przypadek – Polska pozostaje kluczowym partnerem Ukrainy i naturalnym pomostem między Ukrainą a rynkiem unijnym.

Program wydarzenia opiera się na pięciu głównych filarach:

- Biznes – mobilizacja sektora prywatnego do odbudowy.
- Akcesja – wsparcie procesu integracji Ukrainy z Unią Europejską.
- Ludzie – wymiar społeczny i kapitał ludzki.
- Reformy lokalne – decentralizacja i wzmacnianie samorządów.
- Dual-use – technologie o podwójnym zastosowaniu oraz bezpieczeństwo.

URC to nie tylko panele dyskusyjne, ale przede wszystkim rozbudowana infrastruktura sprzyjająca nawiązywaniu kontaktów. Przewidziano przestrzeń wystawienniczą na około 250 stoisk oraz specjalną strefę spotkań B2B z 40 lożami na stadionie Polsat Plus Arena.

7 lutego 2026. Zarządzeniem numer 12 z dnia 29 stycznia 2026 roku Prezes Rady Ministrów powołał Komitet Sterujący i ustalił zasady organizacji w Polsce piątej edycji Konferencji Odbudowy Ukrainy (Ukraine Recovery Conference- URC).

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, jako uczestnik prac Grupy Kontaktowej Organizacji Biznesu ds. Współpracy z Ukrainą, jest jednym z podmiotów zaangażowanych w organizację tegorocznej edycji Ukraine Recovery Conference (URC) 2026.

W związku z tym ZPP uprzejmie prosi o:

1) Zgłaszanie tematów, które w Państwa ocenie powinny znaleźć się w agendzie URC i które dotyczą następujących obszarów tematycznych: współpraca biznesowa, sprawy społeczne, wymiar lokalny (samorządy, płaszczyzny współpracy), obronność, rozszerzenie UE o Ukrainę.

2) Zgłaszanie zapotrzebowania na zorganizowanie stoiska w części targowej:

a. Przewidziano 240 stoisk, z czego 80 przeznaczonych jest dla firm z polskiego rynku (tj. 1/3 powierzchni wystawienniczej). Stoiska jednolite o powierzchni 2x3 m. kw. Preferowane sektory: Energetyka (przewidziano najwięcej stoisk), Bezpieczeństwo i obronność, Infrastruktura i logistyka, Agrifood, Przemysł spożywczy i przetwórstwo, IT/e-commerce, Medtech, Budownictwo, Construction.

3) Zgłaszanie nazwisk i funkcji osób wytypowanych do udziału w targach w formule 1+1 (tj. CEO + 1 wskazana dodatkowa osoba)

Zgłoszenia w każdym z punktów przekazać należy w nieprzekraczalnym terminie do środy, 18 marca 2026 r. do godziny 16:00, kierując je do Pani Julii Kovalchuk (Zastępca Dyrektora Departamentu Relacji i Rozwoju, Head of Ukrainian Desk, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców) na adres e-mail: y.kovalchuk@zpp.net.pl.

Link: <https://pracodawcy.pl/5-edycja-ukraine-recovery-conference-urc/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców; Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Enterprise Europe Network; Human Partner oraz Stowarzyszenie „DEFENCE & Dual use technology HUB”; NEPSI; Euromines; Wydział Gospodarki; Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego; KPMG (KPMG Sp. z o.o.); Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza.